

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΣΤΟ
ΔΩΡΟ ΛΟΪΖΟΥ
4η και 5η σελίδα

ΜΑΚΑΡΙΟΣ: ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Στις 3 Αυγούστου ο Κυπριακός λαός συγκλονιζόταν με την άγγελία του θανάτου του προέδρου Μακαρίου. Η μεγάλη μορφή της αντιαποικιακής επανάστασης, το σύμβολο που ενσάρκωνε στη συνείδηση του Κυπριακού λαού τον αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό είχε πια περάσει στην ιστορία.

Για ένα δλόκληρο τέταρτο του αιώνα ή μορφή του Μακαρίου δέσποζε κυριαρχικά στις εξελίξεις. Από την εποχή της προετοιμασίας και της διεξαγωγής του αγώνα ενάντια στη Βρετανική αποικιοκρατία μέχρι του θανάτου του ή προσωπικότητα του Μακαρίου επηρέαζε όσο καμιά άλλη την πορεία της Κύπρου. Το φαινόμενο Μακάριος δεν είναι απλά ή ιστορία μιας προσωπικότητας αλλά το δημιουργήμα μιας ιστορικής περιόδου από την οποία πέρασαν με διάφορες παραλλαγές πολλές χώρες που απόχτησαν την ανεξαρτησία τους μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο. Ο Νάσσερ, ο Νικρού-

μαχ και τόσο άλλοι είναι παράλληλα φαινόμενα στις χώρες τους.

Ποιά είναι όμως η φύση των καθεστώτων που ήγήθηκαν; Η απάντηση σ' ένα τέτοιο ερώτημα δεν μπορεί να είναι απλή. Είναι ανάγκη να φάξει κανείς μέσα από ένα σωρό αντιφάσεις στην πορεία τους για να ξεδιαλύνει τη βασική τους κατεύθυνση. Στην Κύπρο, όπως και σε άλλες ανάλογες περιπτώσεις, δυο κύριες αντιφατικές τάσεις διαγράφονται ξεκάθαρα στην επιφάνεια. Από τη μια ή προσπάθεια για εδραίωση και επέκταση της ανεξαρτησίας. Από την άλλη ή διατήρηση του καπιταλιστικού συστήμα-

τος που μέσα στην σημερινή ιμπεριαλιστική περίοδο σπρώχνει σε δλοένα και μεγαλύτερη σύνδεση με το ιμπεριαλιστικό κεφάλαιο.

Στο πρόσωπο του Μακαρίου αυτή ή αντίφαση βρήκε μιá κάποια λύση. Μιά μακρόχρονη πολιτική διπλωματικής ισορροπίας ανάμεσα στα αντικρουόμενα διεθνή συμφέροντα αποτέλεσε για τον Μακάριο το εργαλείο που του επέτρεψε να συμβιβάσει αυτή την αντίφαση. Η ίδια πολιτική στο εσωτερικό έγινε δυνατή χάρις στην οικονομική ανάπτυξη που παρατηρήθηκε στα χρόνια της Δημοκρατίας.

Όστόσο, αν ο Μακάριος μπόρεσε ν' αντέξει τις συνωμοσίες και τις επιθέσεις της δεξιάς οφείλεται στην τεράστια ανάπτυξη και ισχύ της αριστεράς που μπόρεσε ν' αξιοποιήσει βέβαιος πως ή αριστερά θα διεκδικούσε την εξουσία. Αυτό το γεγονός βρισκόταν το ίδιο σε αντίθεση με την συντηρητική τοποθέτηση του Μακαρίου και τον όδηγούσε στην γνωστή «μαλακή» πολιτική του απέναντι στους συνωμότες της δεξιάς, πράγμα που σκορπούσε απογοήτευση στις μάζες που τον υποστήριζαν.

Τό παιγνίδι της ισορρο-

προσπάθεια ήταν πια πολύ πιο δύσκολη πράγμα που αντανακλάστηκε στις διάφορες εναλλαγές της πολιτικής του Προέδρου πάνω στο Κυπριακό. Οι εξαγγελίες για μακροχρόνιο αγώνα ανακόπτονταν από προσπάθειες συνεννόησης με την Τουρκοκυπριακή ήγεσία και επανέρχονταν σε πρώτο πλάνο όταν ή συνεννόηση αποδειχόταν αδύνατη. Η κατάρρευση της τελευταίας προσπάθειας που ακολούθησε τις συναντήσεις Μακαρίου - Ντενκτάς οδήγησε σε μιá πιο αγωνιστική τοποθέτηση που εκφράστηκε με την δμιλία της 20ής Ιουλίου.

Ο θάνατος του Μακαρίου δημιουργεί ένα τεράστιο κενό. Ένα κενό που δεν μπορεί να πληρωθεί με μιá προσωποικότητα. Ηδη ή δεξιά ετοιμάζεται για την άμεση κατάληψη της εξουσίας για να επιβάλει τη λύση που αδυνατούσε να επιβάλει όσο ζούσε ο Μακάριος. Οι αντιιμπεριαλιστικές δυνάμεις του τόπου πρέπει να συσπειρωθούν γύρω από ένα τολμηρό πολιτικο-οικονομικό πρόγραμμα αγώνα για την αντιμετώπιση των δολοφονιών του ιμπεριαλισμού και των πραχτόρων του, της αστικής τάξης της Κύπρου. Ένα πρόγραμμα που να βάζει την οικονομία και την άμυνα του νησιού στα χέρια αυτών που θ' αγωνιστούν για τα δίκαια του Κυπριακού λαού - στα χέρια του ίδιου του λαού.

Ο ΔΩΡΟΣ ΖΕΙ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ Σ. Ν. ΕΔΕΝ

Κλείνουν τρία χρόνια από τη μέρα που οι φασίστες πράκτορες του ιμπεριαλισμού δολοφόνησαν τον Κ.Ο.Γρ. της Σ.Ν. ΕΔΕΝ Δώρο. Οι άδισταχτοι προδότες προσπάθησαν να δολφονήσουν τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ Δρα Βάσο Λυσσαριδη, γιατί πίστευσαν πως θα κατάπιναν μ' εκείνο τον τρόπο την πιο αγωνιστική φωνή της Κύπρου στην περίοδο του μεταπραξικοπήματος. Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ επέζησε, σκοτώθηκε όμως, ένα από τα πιο αξια παλληκάρια της αντίστασης και του λαϊκού κινήματος: Ο Δώρος Λοΐζου.

Από τότε ο Δώρος έγινε θρύλος και τραγούδι για να θυμίζει αιώνια στο λαό της Κύπρου πως κανένα εμπόδιο, καμιά πλεχτάνη των συνωμοτών δεν μπορεί να κάμψει τον αγώνα και να στρέψει την ιστορία προς τα πίσω.

Είναι μεγάλη ευθύνη για τη Σ.Ν. ΕΔΕΝ να έχει στους ώμους της τις υποθήκες του Δώρου. Είναι, όμως, ταυτόχρονα εμπύχωση στη σκληρή πορεία προς τα μπρός, που καμιά δύναμη δεν μπορεί να ανατρέψει.

Η συμβολή του Δώρου Λοΐζου στην οργάνωση υπήρξε τεράστια. Σαν Κεντρικός Οργανωτικός Γραμματέας έδωσε το πάλ για τη δημιουργία μιας οργάνωσης αγωνιστικής δειμένης και έτοιμης να φέρει σε πέρας το θαρδ της χρέος. Σαν ιδεολόγος μετέδιδε την καθαρότητα της σκέψης του στους αγωνιστές και την αποφασιστικότητα στην δράση. Σαν ποιητής τραγούδησε τον αγώνα, την αντί-

σταση και την γραντιωμένη απόφαση για το φτιάξιμο ενός κόσμου νέου, που καμιά σχέση δεν έχει με τον υφιστάμενο κόσμο της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης. Σαν ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ έδωσε τη ζωή του.

Η Κύπρος περνά σήμερα δύσκολες στιγμές. Ο ιμπεριαλισμός και οι πράκτορες του είναι πάντα έτοιμοι να χτυπήσουν. Ο κατοχικός στρατός εξακολουθεί να κατακρατεί τα εδάφη της Κύπρου. Το κίνημα είναι, όμως, αντρωμένο. Από τις γραμμές του βγήκαν παλληκάρια όπως τον Δώρο. Για τοδτο στην κάθε επέτειο του θανάτου του Δώρου ή Σ.Ν. ΕΔΕΝ κι δλοι οι αγωνιστές επιβεβαιώνουμε την πίστη μας στις υποθήκες του την απόφασή μας να συνεχίσουμε τον αγώνα που ξεκείνος αγάπησε, τραγούδησε και για τον οποιο έδωσε τη ζωή του.

Η Εκτελεστική Γραμματεία της Σ.Ν. ΕΔΕΝ

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Ο θάνατος του Μακαρίου σήμανε το τέλος μιáς εποχής που δεν μπορεί πια να αναβιώσει Εανά. Το παρόν, όμως, δεν χωρίζεται από το παρελθόν με στεγανά. Οι κοινωνικές δυνάμεις που δρούσαν υπόκωφα κάτω από την ανήσυχη ήμερία που εξασφάλιζε το φαινόμενο Μακάριος είναι τώρα έτοιμες να πάρουν μιá πιο ζωντανή πολιτική έκφραση. Οι συνέπειες από την εξαπόλυση των δυνάμεων τούτων καθώς και ή μορφή την όποια θα πάρουν είναι ένα ζήτημα που με αγωνία, σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, μπαίνει μπροστά στο κίνημα για εξέταση, ανάλυση και διαγραφή της σωστής πορείας.

Όπως αναλύεται σ' άλλες στήλες ο Μακάριος, με τη ταλαντευόμενη αντιιμπεριαλιστική του τοποθέτηση αποτελούσε ένα συμβιβασμό ανάμεσα σε μιá σχετικά αδύναμη αστική τάξη και το λαϊκό κίνημα. Το κύρος του αγώνα του 1955-59, ή ιδεολογική επιρροή της εκκλησιαστικής εθναρχικής παράδοσης ή αδυναμία της αστικής τάξης στο

τοινό στάδιο της οικονομικής ανάπτυξης στις αρχές του 1960, ή έλλειψη ενός ισχυρού κρατικού μηχανισμού με παράδοση, άμεσα μετά την ανεξαρτησία, καθώς και ή σχετική ισχύ του εργατικού και λαϊκού κινήματος ήταν οι ιστορικές συνθήκες που συντέλεσαν στην δημιουργία του. Οι συνθήκες τούτες επέτρεψαν στο Μακάριο να απο-

χτήσει ένα τεράστιο λαϊκό έρεισμα μαζί με την ευχέρεια να σταθεροποιεί μερικά και για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα την πολιτική κατάσταση και να περιορίζει την εξύττητα των ταξικών ανταγωνισμών.

Είναι, λοιπόν, φανερό πως οι συνθήκες για την επαν εμφάνιση του φαινομένου Μακαρίου δεν υπάρχουν και όποι-αδήποτε προσπάθεια για την επανάληψη εκείνου του πολυ ειδικού ιστορικού δημιουργήματος θα οδήγησει στην καλύτερη περίπτωση στην δημιουργία μιáς πολιτικής καρικατούρας.

Η αδυναμία της αστικής τάξης να λύσει το αδιέξοδο του Κυπριακού οδήγησε στη διάσπαση της δεξιάς παρ' όλο που γενικά ή αστική τάξη στέκει στο σύνολο της δίπλα ΣΥΝΕΧΙΑ ΣΤΗΝ 8η ΣΕΛΙΔΑ

Ἡ ἔλλειψη ἐργατικῶν χεριῶν στὴ βιομηχανία καὶ οἱ χαμηλοὶ μισθοὶ

Ἀφοῦ ἡ ἄρχουσα τάξη ἔκανε τὸ κάθε τι γιὰ νὰ κρατήσει χαμηλά τοὺς μισθοὺς καὶ νὰ φορτώσει τὰ οικονομικὰ βάρη τῆς καταστροφῆς τοῦ πολέμου στοὺς ἐργαζόμενους, ἀνακαλύπτει σήμερα πῶς διάφοροι τομεῖς τῆς οικονομίας ἀντιμετωπίζουν ἔλλειψη ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

Τὰ ἀντεργατικὰ μέτρα πού πάρθηκαν ὑπῆρξαν πολλὰ καὶ διάφορα: Μειώσεις μισθῶν, ὁ θεσμὸς τῶν πληγείσων ἐταιρειῶν, ἡ κατάργηση τοῦ τιμαρθμικοῦ ἐπιδόματος, ἡ ἔλλειψη ἐλέγχου στὶς τιμές, ἡ ἀποστολὴ ἀνέργων ἐργατῶν στὸ ἐξωτερικὸ κ.ἄ.

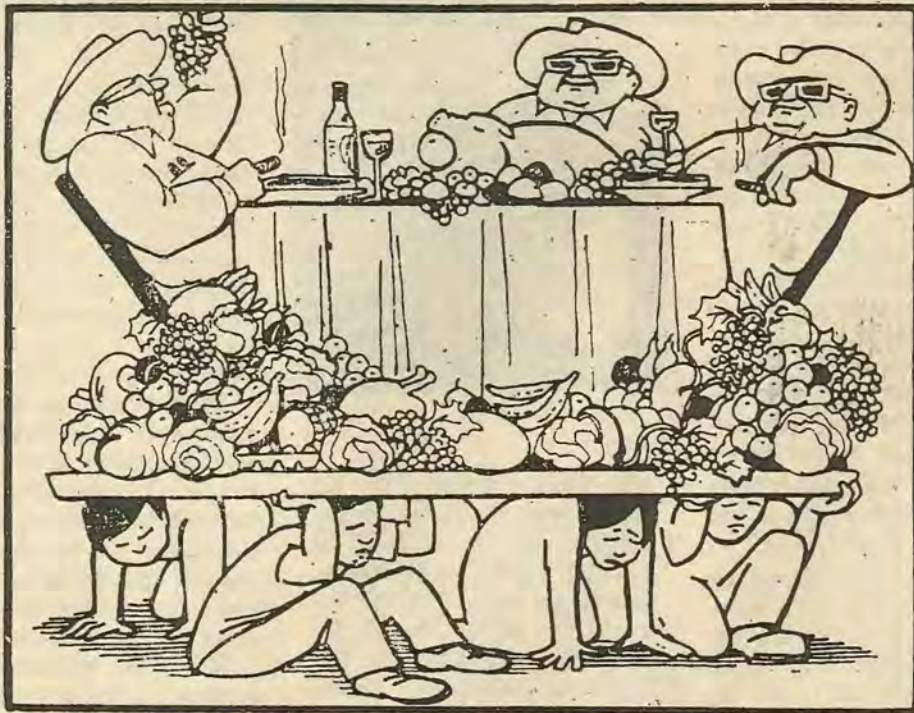
Πρόσφατα μάλιστα ἔχει ὑπογραφθεῖ ὁ κώδικας Βιομηχανικῶν Σχέσεων μὲ σκοπὸ ν' ἀποφευχθοῦν ὁποιοδήποτε ἐργατικὲς ἀναταραχές. Ἡ ὑπογραφή τοῦ Κώδικα σὲ τούτη τὴ συγκεκριμένη περίοδο δὲν εἶναι συμπτωματικὴ. Ἐπινοήθηκε ἀκριβῶς σὲ μιὰ περίοδο πού στὴν ἀγορὰ παρουσιάζεται ἔλλειψη ἐργατικῶν χεριῶν καὶ συνεπῶς οἱ

κεῖνοι ἐργατικοῦ δυναμικοῦ (β) στὴν μετανάστευση εἰδικευμένων ἐργατῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκοδομικὴ βιομηχανία (γ) στὶς διαρθρωτικὲς ἀλλαγές πού ὑπέστη ἡ οἰκονομία σὰν ἀποτέλεσμα τῆς εἰσβολῆς.

Οἱ λύσεις πού πρότεινονται εἶναι ἡ ἀπαγόρευση τῆς μετανάστευσης ἐργατῶν ὀριζμένων εἰδικοτήτων, ἡ κα-

νοὺς ἐργάτες μὲ τοὺς γτόπιους συνάδελφους του.

Ἡ ἔλλειψη ἐργατικοῦ δυναμικοῦ δὲν μπορεῖ νὰ λυθεῖ ἱκανοποιητικὰ, οὔτε μὲ τὶς ὑπερρωρίες, οὔτε μὲ τὴν ἀπαγόρευση τῆς μετανάστευσης. Μόνο μιὰ οὐσιαστικὴ αὐξηση στοὺς μισθοὺς μπορεῖ νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα, γιατί θὰ περιορίσει τὴ μετανάστευση θὰ ὠθήσει τὴν ἐπάνοδο τῶν

ἐργάτες βρίσκονται σὲ θέση διαπραγματευτικῆς ἰσχύος γιὰ νὰ διεκδικήσουν τὶς αὐξήσεις τους. Μὲ τὸν Κώδικα, ὅμως, τὸ δικαίωμα ἀπεργίας περιορίζεται σημαντικὰ (οἱ ἴδιες οἱ συντεχνίες ἀναλαμβάνουν νὰ σπάσουν ἀποιαδήποτε ἀπεργία), καὶ κατὰ συνέπεια ἡ δυνατότητα διεκδίκησης αἰτημάτων.

Ἡ ἔλλειψη ἐργατικῶν χεριῶν ὀφείλεται σὲ διάφορους λόγους: α) στοὺς ἐξευτελιστικὰ χαμηλὰ μισθοὺς σὲ διάφορες βιομηχανίες, εἰδικὰ στὴν περίπτωση τοῦ γυναι-

κίερων ὑποχρωτικῶν ὑπερρωριῶν, ἡ προσέλευση ξένου φτηνοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ κ.ἄ.

Εἶναι ἐκπληκτικὸ πῶς ὁ κύριος λόγος τῆς παρουσιαζόμενης ἔλλειψης, οἱ χαμηλοὶ δηλαδή μισθοί, δὲν ἀντιμετωπίζονται σὰν ἕνα σοβαρὸ πρόβλημα. Ἡ ἀπαίτηση μάλιστα τῆς ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς, γιὰ πρόσληψη ξένου φτηνοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ δείχνει τὴν καθαρὴ τῆς προσπάθειας νὰ διατηρήσει τοὺς μισθοὺς σὲ χαμηλὰ ἐπίπεδα καὶ νὰ φέρει σὲ σύγκρουση τοὺς ξέ-

Κυπρίων ἐργατῶν πού βρίσκονται στὸ ἐξωτερικὸ, καὶ τὸ σημαντικότερο, θὰ ὠθήσει ἕνα δυναμικὸ πού ἀδρανεῖ, λόγω τῶν πολὺ χαμηλῶν μισθῶν, σὲ νὰ μπεῖ στὴν ἀγορὰ ἐργασίας καὶ νὰ ζητήσει ἀπασχόληση.

Τὸ κεφάλαιο, ὅμως, δὲν φαίνεται διατεθειμένο νὰ κἀνειτέτοιες παραχωρήσεις. Ἐχοντας χρησιμοποίησει μὲ μεγάλη ἐπιτυχία τὸ πρόσχημα τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγώνα, — στὸν ὅποιο ἄς σημειωθεῖ ὅτι δὲν πιστεύει γιατί προωθεῖ τὴ γραμμὴ τῆς ὑποχώρη-

σης — κατάφερε νὰ κρατήσει τὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο τῶν ἐργαζομένων χαμηλά. Τοῦτο προσπαθεῖ καὶ σήμερα νὰ κάνει, κὶ ὅταν ἀκόμα παραδέχεται πῶς ὑπάρχει ἔλλειψη ἐργατικῶν χεριῶν.

Ἡ ἀπάντηση τῶν ἐργαζομένων πρέπει νὰ στραφεῖ ἀνοιχτὰ καὶ δυναμικὰ ἐνάντια στὶς προσπάθειες τοῦ κεφαλαίου. Οἱ ἐργαζόμενοι δὲν ρωτήθηκαν ὅταν ὑπογράφονταν ὁ

Κώδικας Βιομηχανικῶν Σχέσεων. Γιὰ τοῦτο δὲν μποροῦν νὰ δεσμευτοῦν ἀπὸ τὸ τι ἄλλο ἔχουν ἀποφασίσει.

Ἔτσι τίποτε ἄλλο δὲν μὲνει ἀπὸ τὴν δυναμικὴ διεκδίκηση ψηλότερων μισθῶν. Ἄν σήμερα μᾶς μιλοῦν γιὰ οικονομικὸ «θαῦμα», ἐκεῖνοι πού πῶς πολλὴ στήριξαν τὸ οικονομικὸ «θαῦμα» μὲ τὶς βυσίες τους, ἔχουν κάθε δικαίωμα νὰ ζητήσουν ψηλότερους μισθοὺς.

Ἡ ἀνακοίνωση τῆς ΕΔΕΝ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Μακαρίου

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος εἶναι γερὸς. Ὁ Κυπριακὸς λαὸς τιμᾷ τὴν μεγάλη αὐτὴ ἡγήτικὴ μορφή τῆς ἀνταποικιακῆς ἐπανάστασης πού ἀποτελοῦσε γιὰ τὴν Κύπρο, ὅτι ὁ Γκάντι γιὰ τὶς Ἰνδίες, ὁ Νάσσερ γιὰ τὴν Αἴγυπτο, ὁ Γκρούμαχ γιὰ τὴν Γκάνα.

Ὁ θάνατος τοῦ Προέδρου Μακαρίου ἀποτελεῖ τὸ τέλος μιᾶς ὀλόκληρης ἱστορικῆς περιόδου γιὰ τὴν Κύπρο. Μιᾶς περιόδου πού ἔχει τὶς ρίζες τῆς στὸν ἀντι-ἀποικιακὸ ἀγώνα, περᾶ μέσα ἀπὸ τὴν ἡμιανεξαρτησία, τὸ πραξικόπημα καὶ τὴν εἰσβολὴ γιὰ νὰ περάσει τὶς τελευταῖες τῆς φάσεως μέσα στὸν ἀγώνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐνάντια στὴν κατοχὴ καὶ τὴν ὀλόπλευρη ἐπίθεση τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ.

Ὁ Πρόεδρος Μακάριος ἀπὸ νωρὴς ἔγινε στόχος τῶν ἀπροκάλυπτων ἐπιθέσεων τοῦ Ἀμερικάνικου ἱμπεριαλισμοῦ γιατί θέλησε νὰ κρατήσει τὴν Κύπρο μέσα στὸν ἀδέσμευτο χῶρο καὶ νὰ τῆς δώσει τὸν ρόλο κἀποιο κρῖκου συνένοσης καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῆς Ἀσίας, τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ γιατί ἐπίμονα ἀρνήθηκε τὴν ὑποταγὴ τῆς Κύπρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς στὰ στρατηγικὰ συμφέροντα τοῦ ΝΑΤΟ καὶ τῆς Δυτικῆς συμμαχίας.

Σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ ρόλος τοῦ Μακαρίου ἦταν καθοριστικός. Ἦταν ὁ ρόλος τοῦ ἰσορροπητῆ στὴ λαυθάνουσα σύγκρουση τῶν βασικῶν κοινωνικῶν δυνάμεων στὴν Κύπρο, τῆς οικονομικῆς ὀλιγαρχίας καὶ τῆς ἐργατικῆς τάξης. Ἐνας ρόλος πού ἂν στὴν προπραξικοπηματικὴ περίοδο ἔχε εὐνοηθεῖ ἀπὸ τὶς συνθήκες, μετὰ τὸ πραξικόπημα ἔγινε δυνατὸς μὲ τὸ

τεράστιο κύρος τῆς προσωπικότητάς τοῦ Προέδρου.

Μὲ τὸν θάνατο τοῦ Μακαρίου δημιουργεῖται ἕνα τεράστιο δυσαναπλήρωτο κενό. Ἐνα κενὸ πού εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀναπληρωθεῖ ἀπλᾶ ἀπὸ μιὰ προσωπικότητα. Ἐνα κενὸ πού ἡ οικονομικὴ ὀλιγαρχία ἐτοιμάζεται νὰ γεμίσει μὲ τὶς ἀτόφιες ταξικὲς τῆς δυνάμεις, μὲ κάθε τρόπο, πᾶν νὰ μπορέσει νὰ ἐπιβληθεῖ πλήρως πάνω στὸν Κυπριακὸ λαό, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἔτσι ὅχι μόνο τὰ συμφέροντα τῶν οικονομικῶν τῆς συμμαχίας καὶ προστατῶν τοῦ διεθνοῦς ἱμπεριαλισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ δικὰ τῆς.

Ἡ συνέχιση τοῦ ἀγώνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ μπορεῖ μόνο νὰ γίνῃ δυνατὴ ἂν σφυρηλατηθεῖ μιὰ γνήσια ἀντι-ἱμπεριαλιστικὴ ἐνότητα μὲ βάση ἕνα ἀγωνιστικὸ πρόγραμμα, πού ν' ἀνταποκρίνεται στὶς ἀνάγκες καὶ ὅχι στοὺς ἐκδιασμούς τῆς οικονομικῆς ὀλιγαρχίας. Προσπάθειες γιὰ τὴν δημιουργία μιᾶς προσωπικότητας πού νὰ παίξει τὸν ρόλο πού ὁ Μακάριος μπόρεσε νὰ παίξει θάταν ἀναπόφευκτα βραχύβιες καὶ θ' ἀποτελοῦσαν τὴν γέφυρα πού ἀναζητᾷ ἡ οικονομικὴ ὀλιγαρχία, δεδομένου ὅτι οἱ νέες συνθήκες δὲν εὐνοοῦν τὴν ἐπανάληψη μιᾶς ὑπερταξικῆς προσωπικότητας ὅπως ἦταν ὁ Μακάριος.

Ἡ Σοσιαλιστικὴ Νεολαία ΕΔΕΝ καλεῖ τὴν Κυπριακὴ νεολαία νὰ πυκνώσει τὶς γραμμές τοῦ λαϊκοῦ κινήματος καὶ ν' ἀγωνιστεῖ γιὰ τὴν δημιουργία τῶν προϋποθέσεων γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐνάντια στὸν ἱμπεριαλισμό.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Γραμματεία τῆς Σοσιαλιστικῆς Γραμματείας ΕΔΕΝ.

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΜΟΙ

Ο ΚΛΙΦΦΟΡΝΤ

Ὁ κ. Κλίφφορντ φεύγοντας ἀπὸ τὴν Κύπρο ὕστερο ἀπὸ τὸν ἐνταφιασμὸ τοῦ Προέδρου Μακαρίου δήλωσε πῶς θὰ ἐρθεὶ στὴν Κύπρο σὰν μεσολαβητὴς μόνο ἂν τὸν καλέσουν.

Ὁ κ. Κλίφφορντ μεσολάβησε μιὰ φορὰ καὶ τ' ἀποτέλεσμα εἶναι γνωστὰ, γιὰ δευτέρη μεσολάβηση θέλει καὶ πρόσκληση.

Ἄπό ποιόν;

Ὁ λαὸς βροντοφώνησε χιλιάδες φορές:

ΟΧΙ ΣΤΟΥΣ ΑΥΤΟΚΛΗΤΟΥΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ, ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ.

Ο ΜΕΣΣΙΑΣ

Ὁ θάνατος τοῦ Μακαρίου βρῆκε τὴν

δεξιὰ χωρὶς ἡγεσία. Ὡστόσο διάφοροι ἐπίδοχοι ἡγέτες ἐμφανίζονται δειλὰ — δειλὰ σὲ προσκλήνιο σὰν οἱ μεσσίες τῆς ἐνοποίησης ὄλων τῶν δεξιῶν. Ὁ Κυπρινοῦ εἶναι ἀνίκανος, ὁ Κληρίδης εἶναι ἑοφλημένος, ποιὸς ὀπομένει;

Ο ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πολὺ ἀνησυχῆσε ὁ ἐχέφρων καὶ ἐθνικόφρων λαὸς σὲ ἀγγελμα τῆς καρδιακῆς κρίσης τοῦ κ. Παπαδόπουλου. Γιὰ εἰκοστέσσερες ὥρες ἡ ἀγωνία μας ἦταν μεγάλη γιὰ νὰ μετατραπῆ σὲ ὀπεραντὴ εὐτυχία μόλις διαβάσαμε στὶς ἐφημερίδες ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἀπλή ὑπερκόπωση.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Συμμερίζομαι τὶς ἀνησυχίες τοῦ κ. Ἀλ. Κωνσταντινίδη γιὰ τὴν κατάσταση τῆς ἀριστερᾶς στὴν Κύπρο. Ἡ ὑποταγὴ τῆς σὲ ἐκκλησιαστικὸ κεφάλαιο καὶ τὸ κατεστημένο, ἡ ὑποστήριξη θεοκρατικῶν θεσμῶν καὶ ἄλλα παρόμοια ἀνεξήγητα, μὲ τὴν μαρξιστικὴ μέθοδο, πράγματα δικαιολαγημένα προκαλοῦν ἀναστάτωση στὴν ἐπαναστατικὴ σκέψη τοῦ κ. Κωνσταντινίδη πού πιστὸς στὶς ὑποθήκες τῶν μεγάλων θεωρητικῶν τῆς ἐπανάστασης, ἔγινε ὁ θεωρητικὸς τῆς μόνης ἐπανάστατικῆς τάξης πού ὑπάρχει στὴν Κύπρο τῆς οικονομικῆς ὀλιγαρχίας.

Το Καρφι

η εξέλιξη του εργατικού κινήματος και συγχρονα προβλήματα του σοσιαλισμού

Η ΤΡΙΤΗ ΔΙΕΘΝΗΣ

Η ιστορία της Τρίτης Διεθνούς είναι ένα τεράστιο θέμα που έχει άμεση σημασία σε μία εξήγηση και κατανόηση του σημερινού Σοσιαλιστικού Κινήματος.

Είδαμε πώς ο Λένιν έκαμψε μία προσπάθεια το 1914 στο Ζίμερβαλτ να αναζωογονήσει τη Δεύτερη Διεθνή με μόνο τα επαναστατικά σοσιαλιστικά σοσιαλιστικά κόμματα της αποκλειόντας τελείως τη σοσιαλδημοκρατική και ρεφορμιστική τάση. Δέν το κατάφερε τότε. Το πέτυχε τόν Μάρτη του 1919 και μετά από τη Ρώσικη επανάσταση. Η ίδρυση της Τρίτης ή Κομμουνιστικής Διεθνούς, όπως λέγεται, θεωρήθηκε από τόν Λένιν σαν ένα γεγονός εξίσου σημαντικό με τήν ίδια τήν Οκτωβριανή επανάσταση. Για τόν Λένιν ή Τρίτη Διεθνή ήτα ντό όργανο τό όποιο θα προωθούσε και θα συντόνιζε τήν επανάσταση στην διομηχανικά ανεπτυγμένη Εύρώπη ή όποια επανάσταση, κυρίως στην Γερμανία ήταν απαραίτητη για τήν επιβίωση και επιτυχία της Ρωσικής.

Έχει μεγάλη σημασία, λοιπόν, να κοιτάζουμε τις θεωρητικές αρχές και τούς στόχους της Τρίτης Διεθνούς, όπως εξεφράστησαν τότε από τόν Λένιν και τόν Τρότσκι. Κάνοντας αυτό θα μπορέσουμε και να συγκρίνουμε τό ρόλο που έπαιξε στα είκοσι της χρόνια ή Κομμουνιστική Διεθνή, επίσης μετά από τό θάνατο του Λένιν, με τό ρόλο που αρχικά είχε ιδρυθεί για να παίξει. Αυτό, διότι, μετά από τό Τέταρτο Συνέδριο της τό 1922, ή Τρίτη Διεθνή έγινε καθαρά ένα όργανο του Ρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος — μία

αντανάκλαση του ίδιου αυτού κόμματος και της συγκεντρωτικής του δομής.

Τό πρώτο συνέδριο έγινε στο Κρεμλίνο μέσα σε μία ατμόσφαιρα σχετικά μεγάλης αισιοδοξίας για τό παγκόσμιο επαναστατικό κίνημα. Η Εύρώπη τό 1919 βρισκόταν σε μία κατάσταση αναταραχής. Ο καπιταλισμός βρισκόταν σε μία βαθειά οικονομική και κοινωνική κρίση. Μαζικές απεργίες γίνονταν στην Γερμανία, Ίταλία, Αυστρία και Ούγγαρία. Οι Μπολσεβίκοι έλέπαν πολύ σύντομη τήν κατάληψη της εξουσίας από τις μάζες σε σχεδόν όλη τήν Εύρώπη. Τό πρώτο συνέδριο όμως της Κομμουνιστικής Διεθνούς ήταν μία καθαρή ρώσικη πρωτοβουλία και τό μόνο μαζικό κομμουνιστικό κόμμα που αντιπροσωπεύονταν στο συνέδριο ήταν αυτό της Ρωσίας. Τα Κομμουνιστικά Κόμματα Γερμανίας (Σπάρτακους) Ούγγαρίας και Αυστρίας δέν ήταν ακόμα μαζικά. Τα άλλα κόμματα και όργανώσεις από τήν Εύρώπη ήταν πολύ μικρά. Κυριαρχούσε σε όλες τις αποφάσεις και συζητήσεις τό Ρωσικό κόμμα. Η Ρόζα Λούξεμπουργκ που είχε φονευθεί λίγο πριν τό Μάρτη του 1914 είχε εκφραστεί ένάντια στην ίδρυση της Τρίτης Διεθνούς — μέχρι τή νδημιουργία πολλών μαζικών κομμουνιστικών κομμάτων που θα λάμβαναν μέρος.

Οι αρχές της Διεθνούς καθορίστηκαν και συντάχθηκαν από τόν Λένιν και τόν Τρότσκι. Σκοπός της Διεθνούς ήταν ή καταστροφή των αστικών κοινοβουλευτικών κρατών, ή κατάργησης της ιδιωτικής περιουσίας και ή εγκαθίδρυση της δικτατορίας του

προλεταριάτου σε όλη τήν Εύρώπη. Μόνο όταν οι μαζικές όργανώσεις και ή εργατική τάξη είχαν απεριόριστη συμμετοχή στις εξουσίες του κράτους θα μπορούσε να αρχίσει ένας σταδιακός μαρσαμός του κράτους που θα οδηγούσε στην τελική εξαφάνισή του και στην πραγματική ισότητα και ελευθερία.

Ο Τρότσκι που έγραφε τό «Μανιφέστο της Κομμουνιστικής Διεθνούς στους Έργάτες του Κόσμου» κατηγορήσε τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα της Γερμανίας, Γαλλίας και Αγγλίας που είχαν μείνει στην Δεύτερη Διεθνή. Τα αποκάλυψε σοσιαλ-σιωλινιστικά και όργανα του αστικού κράτους που πρόδωσαν τό προλεταριάτο. Έκανε μία σφοδρή επίθεση κατά της Δεύτερης Διεθνούς.

Στό δεύτερο συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς υπήρχαν πιά πολλοί αντιρρόσωποι και ένα σημαντικό ποσοστό του Ευρωπαϊκού Έργατικού κινήματος αντιπροσωπεύονταν. Έκτός από τα κομμουνιστικά κόμματα και όργανώσεις ο Λένιν είχε κα-

ταφέρει να τραβήξει και αντιρρόσωπους, με συμβουλευτικά δικαιώματα στο συνέδριο, από μαζικά σοσιαλιστικά κόμματα όπως τό Ίταλικό, τό Ανεξάρτητο Γερμανικό Σοσιαλιστικό Κόμμα και τό Γαλλικό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Επίσης άλλες προοδευτικές όργανώσεις από τήν Αγγλία, Σκανδινα-

λη τα διάφορα κομμουνιστικά κόμματα. Τό μοντέλο πάνω στο όποιο θα βασίζονταν ή παγκόσμια αυτή κομμουνιστική όργανωση ήταν τό Κομμουνιστικό Κόμμα της Ρωσίας, και θα λειτουργούσε βάση των αρχών του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού. Η Έκτελεστική Γραμματεία της Διεθνούς είχε τεράστιες εξουσίες όπως είχε και τό κόμμα της χώρας στην όποια θα βρισκόταν ή Γραμματεία. (Ο Λεβί που έγινε ο αρχηγός του Γερμανικού Κομμουνιστικού Κόμματος μετά τό θάνατο του Λίβνεχτ και της Λούξεμπουργκ ζήτησε να μεταφερθεί ή βάση της Γραμματείας στη Γερμανία).

Ο Λένιν και ο Ζινόβιεφ σύνταξαν τούς κανονισμούς για τήν αποδοχή νέων μελών στη Διεθνή. Απαραίτητο προσόν για κάθε κόμμα που ήθελε να γίνει μέλος ήταν μία όργανωτική δομή παρόμοια με τό Ρωσικό Κομμουνιστικό Κόμμα. Επίσης υπήρχαν όροι για τήν κάθαρση σοσιαλδημοκρατικών στοιχείων από αυτά τα κόμματα. Δηλαδή τα κόμματα μέλη θα έπρεπε να ήταν όργανωμένα με ένα τρόπο, νόμιμα και παράνομα, παρόμοιο με τήν όργανωση που είχαν οι Μπολσεβίκοι και που είχε φτιάξει ο ίδιος ο Λένιν.

Έν τώ μεταξύ τό μη κομμουνιστικό σοσιαλιστικό κίνημα ήταν διασπασμένο σε δύο ομάδες κομμάτων στην Εύρώπη. Υπήρχαν τα καθαρά ρεφορμιστικά κόμματα της Δεύτερης Διεθνούς και μία άλλη ομάδα κομμάτων που είχαν φύγη από αυτή αλλά δέν ανήκαν στην Κομμουνιστική. Σ' αυτή τήν ομάδα υπήρχαν τό Αγγλικό Ανεξάρτητο Έργατικό Κόμμα, τό Ανεξάρτητο Γερμανικό Σοσιαλιστικό Κόμμα και τό Έλβετικό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Αυτή ή τρίτη ομάδα κομμάτων μαζί με Γάλλους σοσιαλιστές (τό Λονκέ), Ρώσους (Μενσεβίκους — Μαρτόβ) και άλλους που δέν ανήκαν στη Δεύτερη ήττη στην Τρίτη Διεθνή προσπάθησαν να ξαναενώσουν τό σοσιαλιστικό κίνημα. Οι διαφορές όμως μεταξύ των κομμάτων της Δεύτερης και Τρίτης Διεθνούς στο συνέδριο του Βερολίνου τό 1922 όπου βρέθηκαν αντιρρόσωποι για πρώτοι φορά από τό 1914 από όλα τα σοσιαλιστικά κόμματα ήταν τεράστιες. Τό αποτέλεσμα ήταν πώς τό 1923—24 ή «Δύομηση Διεθνούς», όπως αποκαλούσαν τα κομμουνιστικά κόμματα τήν όργανωση των κομμάτων που δέν ανήκαν στην Δεύτερη, ενώθησε με τα κόμματα της Δεύτερης και έγινε ή Έργατική και Σοσιαλιστική Διεθνή. Διάδοχος αυτής της Διεθνούς είναι ή σημερινή Σοσιαλιστική Διεθνή.

Συνεχίζεται

ΚΑΘΕ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ

ΟΙ ΕΠΙΓΟΝΟΙ

ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ συχνά στην ιστορία, όταν πεθαίνει μία μεγάλη πολιτική προσωπικότητα, να βγαίνουν στην επιφάνεια διάφοροι επίγονοι — συνεργάτες κατά καιρούς του εκλιπόντος — για να διεκδικήσουν τήν εξουσία.

Έτσι και ή Κύπρος δέν αποτέλεσε εξαίρεση. Οι διάφοροι επίγονοι άρχισαν να προβάλλονται — δειλά-δειλά στην αρχή, έντονότερα, σίγουρα, με τήν πάροδο του χρόνου — για να σώσουν όλοι τόν τόπο. Τα βασικά χαρακτηριστικά των προσπαθειών τους είναι: (α) οι παρασκηνιακές διαβουλεύσεις, (β) οι αλληλοκατηγορίες, προς τό παρόν, στο επίπεδο των ψιθύρων, (γ) ή προσπάθεια να εμφανιστεί ο ένας πιά μακαρισκός από τόν άλλο.

Βέβαια όλοι προέρχονται από τό τιμημένο στρατόπεδο της δεξιάς, που, για τόσα χρόνια, κατάφερε να χειριστεί τό Κυπριακό με τόσο άριστοτεχνικό τρόπο, ώστε, σήμερα, να μη διατρέχουμε κανένα σοβαρό κίνδυνο.

Όλοι είναι πατριώτες, άξιοι, αυνετοί, ρεαλιστές και σέβονται τό λαό: Πρό πάντων τό τελευταίο. Χρόνια τώρα έχουν εξασκηθεί στην απόδοση σεβασμού προς τό λαό, γι' αυτό δέν θέλουν να του χαλούν τήν ήσυχία και έτσι δέν του λένε τίποτα. ΈΕ άλλου, άξιοι

αυτοί, θα καταφέρουν όπως και στο παρελθόν να λύσουν όλα τα προβλήματα έξ ίσου καλά, χωρίς να άνησυχούν τό κοσμάκη.

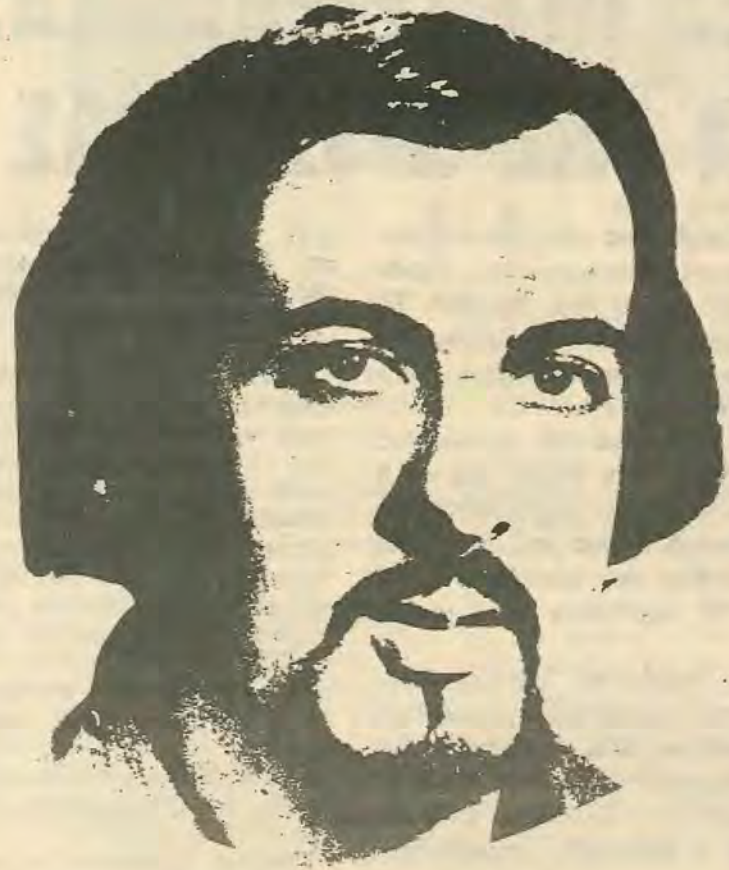
Υπάρχει, όμως κ' ένας άλλος παράγοντας στο όλο θέμα: Η Μητέρα Πατρίδα. Τελευταία ή ελληνική κυβέρνηση δήλωσε πώς δέν πρόκειται καθόλου ν' αναμνηθεί στο ζήτημα της διαδοχής. Εύτυχώς που έγινε ή δήλωση. Γιατί ή σπήλη τούτη ήταν με τήν έντύπωση πώς θα υπήρχε άνάμιξη. Έτσι, τώρα δέν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος.

Άκάθεκτοι λοιπόν χωρίς κανένα εμπόδιο. Άκόμο και στις αρχιεπισκοπικές εκλογές. Βέβαια ο Χρυσάνθος λέει ότι τόν άπειλούν κάποιοι (χωρίς να λέει ποιοί). Νομίζω πώς οι ύπομηψιοι πρέπει να κατεβάσουν στους πιστούς τό πρόγραμμά τους. Να πούν για παράδειγμα τί σκοπό έχουν όσον άφορά τις εκκλησιαστικές περιουσίες.

Τά πράγματα είναι, σίγουρα, ακόμα αρκετά άδέβαιο και ρευστά, φλού που λένε. Μπονουμε όμως σε μία εποχή αρκετά ένδιαφέρουσα. Και ένα πράγμα είναι βέβαιο προς τόν παρόν: Η σπήλη τούτη δέν θα θρίσκει δυσκολίες στην επιλογή θεμάτων.

Ο ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΣ

30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 74. Ο ΛΑΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΤΟΝ ΔΩΡΟ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 77. ΟΙ ΝΕΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΟΝ ΔΩΡΟ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Μεθαύριο Κυριακή 28 Αυγούστου '77 θα γίνει στην Ίερν Άρχιεπισκοπή Λευκωσίας το μνημόσυνο του αγωνιστή

ΔΩΡΟΥ ΛΟΪΖΟΥ

Έπιμνημόσυνο λόγο θα εκφωνήσει ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ Δρ. Βάσος Λυσσαρίδης. Τριώγιο θα τελεσθεί στον τάφο του Δώρου μετά το τέλος του μνημοσύνου όπου θα μιλήσει ο Κ.Ο.Γρ. της ΕΔΕΝ συν. Κώστας Χαραλαμπίδης

Δ.Ν.Δ. ΛΟΪΖΟΥ: Θα σταθούμε συνεχιστές

Σύντροφοι,
Πάνε τρία χρόνια από την βολοφονία του αγωνιστή Δώρου Λοΐζου.
Πάνε τρία χρόνια από τότε που τα δολοφονικά όπλα του φασισμού, δρώντας ανένδοτα κάτω από το μεταπρα-

ξικοπηματικό καθεστώς, στράφηκαν ενάντια στον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ Δρα Βάσο Λυσσαρίδη και σκότωσαν τον ποιητή, τον δραματιστή της ανθρώπινης Λευτεριάς, τον ιδεολόγο σύντροφο Δώρο Λοΐζου. Νόμισαν ότι με το να σκο-

τώσουν τον Βάσο Λυσσαρίδη ή τον Δώρο κατάφεραν να εμποδίσουν το ξέπλυμα των ιδεών και δραματισμών τους. Σκοτώνοντας τον σύντροφο Δώρο Λοΐζου οι γνωστοί «αγνώστοι» δολοφόνοι του, σίγουροι ότι πέτυχαν τον σκοπό τους, κρύφτηκαν πάλι κάτω από τον μανδύα της μεταπραξικοπηματικής «νομιμότητας» και άρχισαν εντονότερες προσπάθειες για την ολοκλήρωση των σχεδίων τους την στιγμή που ο Τούρκος εισβολέας είχε κάτω από την κατοχή του την μισή Κύπρο, την ίδια εκείνη στιγμή που ο λαϊκός πόνος και η όργη ήταν διάχυτα παντού.

Η ΕΔΟΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΩΡΟ

Στις 30 Αυγούστου 1977, κλείνουν τρία χρόνια από τότε που ο Δώρος Λοΐζου έπεσε θύμα της ιμπεριαλιστικής, φασιστικής θηριωδίας. Ο φασισμός στη προσπάθειά του να καταστρέψει κάθε τι το προοδευτικό στο τόπο μας εφάρμοσε τη μέθοδο των δολοφονιών για να επιβάλει στον Κυπριακό λαό τα δικά του φασιστικά σχέδια.

Με τη δολοφονία του Δώρου πίστεψαν ότι μπορούσαν να δυνάτουν το κίνημα. Όμως γελάστηκαν. Οι ιδέες δεν δολοφονούνται. Οι ιδέες παραμένουν αθάνατες και δ' αγώνας ενάντια στο φασισμό και των ιμπεριαλισμό, ο δ' αγώνας ενάντια στα ξενοκίνητα σχέδιά τους συνεχίζεται.

Τελάστηκαν ακόμα, γιατί αντί το κίνημα να αδυνατίσει, δυνάμωσε.

Σήμερα τρία χρόνια μετά την δολοφονία του σύντροφου Δώρου, έμεις σαν νεολαία που φέρει το όνομά του, ανανεώνουμε τον όρκο που δώσαμε πως θα σταθούμε συνεχιστές των δραματισμών του και των αγώνων του μέχρι τη νίκη!

Το Δώρο Λοΐζου του 6-τους στον αγώνα ενάντια στον ποίον σήμερα τιμούμε την φασισμό ή κυπριακή νεολαία μνήμη τον θυμάμαστε σαν ε-στιγματίζε τον ιμπεριαλισμό να αγωνιστή της Λευτεριάς ο οποίος κατάστρεψε και δοκαί της Δημοκρατίας, ο δολοφόνος για να επιβάλει στη πόλις μαζί με τόσους άλλους νεολαία και τον λαό της Κύπρου. Δημοκρατικούς νέους αγωνιστές που τα ιμπεριαλιστικά του στόχων για την σωτηρία της σχέδια.

Κύπρου, θυσίασαν την ζωή. Η καλύτερη τιμή στην τους για να σταματήσουν τον μνημη των θυμάτων της ιμπεριαλιστική και την ΝΑΤΟική ρεαλιστικής φασιστικής συνω-Ιμπεριαλιστική συνωμοσία μουσίας, του αγωνιστού της κατά της Κύπρου.

Ο Δώρος Λοΐζου από το πέρα σύμφυξη και ενδυνάμω-πύξο της Κ.Ο.Γρ. της Ε-ση της ένδοξης δράσης της ΔΕΝ συνεργάστηκε πάντα με δημοκρατικής Νεολαίας έναν-την ΕΔΟΝ και ήταν όποστη-τια στον κοινό εχθρό τον ιμ-περιαλιστή της αντιιμπεριαλιστι-περιαλισμό για τη σωτηρία κής ένδοξης της Κυπριακής της Κύπρου.

Τιμώντας τη μνήμη όλων Νίκος Δημητριάδης
έκείνων που θυσίασαν την ζωή μέλος της: Κ. Γρ. της ΕΔΟΝ

ΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΚΟΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ

● Από την ένωπιόν μου μαρτυρία είμαι τη γνώμη ότι πράγματι δεν έγιναν αϊ ένδεδειγμένοι έρευναι διά την διαλεύκανσιν του έγκλήματος». Α. Ίαωννίδης ο θανατικός άνακριτής 30.6.1975.

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΔΕΚ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΔΩΡΟΥ ΛΟΪΖΟΥ

Μου είναι δύσκολο να μιλήσω για τον Δώρο Λοΐζου. Άλλωστε η ζωή του, το έργο του και ο θάνατός του μιλούν γι' αυτόν. Τον Δώρο της ανθρωπιάς και της ανθρωπότητας, τον Δώρο το λεύτερο και της λευτεριάς. Το Δώρο του αγώνα και της αγάπης, τον Δώρο της Δημοκρατίας και της ανίασης. Τον Δώρο της άνικτης ζωής και του νικημένου θανάτου. Τον Δώρο που φυτεύτηκε στην πλατεία «Δώρου Λοΐζου» για να καθοδηγεί κάθε μελλούμενη γενιά πως καλύτερα «να ρβνει τα μαλλιά κανείς πίσω, να φορεί το ματωμένο πρόσωπο άνάποδα και να διαλαλεί ψωμί και λευτεριά» παρά να νονατίζει για να οικονομήσει μια χρονική στά-λα ζωής.

Ο Δώρος τραγουδά μέσα απ' αυτό το βιβλίο. Ο Δώρος τραγουδά άθάνατος μέσα στους δρόμους και στις πλατέες της Λευκωσίας ένα τραγούδι που τ' άκουσι δάλακρη ή ανθρωπότητα.

ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΔΕΝ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΝΤΑΙ

Το μεταπραξικόπημα και ο «Πρόεδρος» κ. Κληρίδης προειδοποιούσε τον Βάσο Λυσσαρίδη πως κινδύνευε. Όχι για να τον προφυλάξει, γιατί τότε θα λάμβανε μέτρα για την ασφάλειά του που δεν έλαβε, αλλά για να τον κάνει να σωπάσει. Και δεν σώπασε ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ. Και η σίγουρη λύση ήταν πια να φιωώσουν με την θια τη φωνή του λαού. Και στράφηκαν τó αυτόματα όπλα κατά του Βάσου Λυσσαρίδη. Οι δολοφόνοι καλυμμένοι πίσω από σίγουρες πλάτες, με ά-νεση, χωρίς κομμία προφύλαξη άδειασαν τις σφαιροθ-κες τους. Κάποιος «αγνώστος» άνώτεροι άρχισαν να ει-δοποιούν, γεμάτοι χαρά, τó Ίένα πραχτορεία ειδήσεων, πως ο Λυσσαρίδης είναι νεκρός.

Σε πείσμα όμως των ιμπεριαλιστών και των ντό-πιων παχτόρων τους ο Βάσος Λυσσαρίδης επέζησε. Δέν σκοτώθηκε. Δέν κατάφεραν να δολοφονήσουν την εκφραση της λαϊκής θέλησης.

Γιά ν' άκούσουν ύστερα από λίγο άνυπόστατη τη φωνή του, και για να τον δοΐν με ένα ματωμένο που-κάμισο, να διαλαλεί πως «Ζούμε, πολεμούμε για τη λευ-τεριά, πως οι ιδέες δεν δολοφονούνται, πως ο άγώνας συνεχίζεται».

ΟΤΑΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΑΝ ΤΟΝ «ΛΕΥΤΕΡΟ»

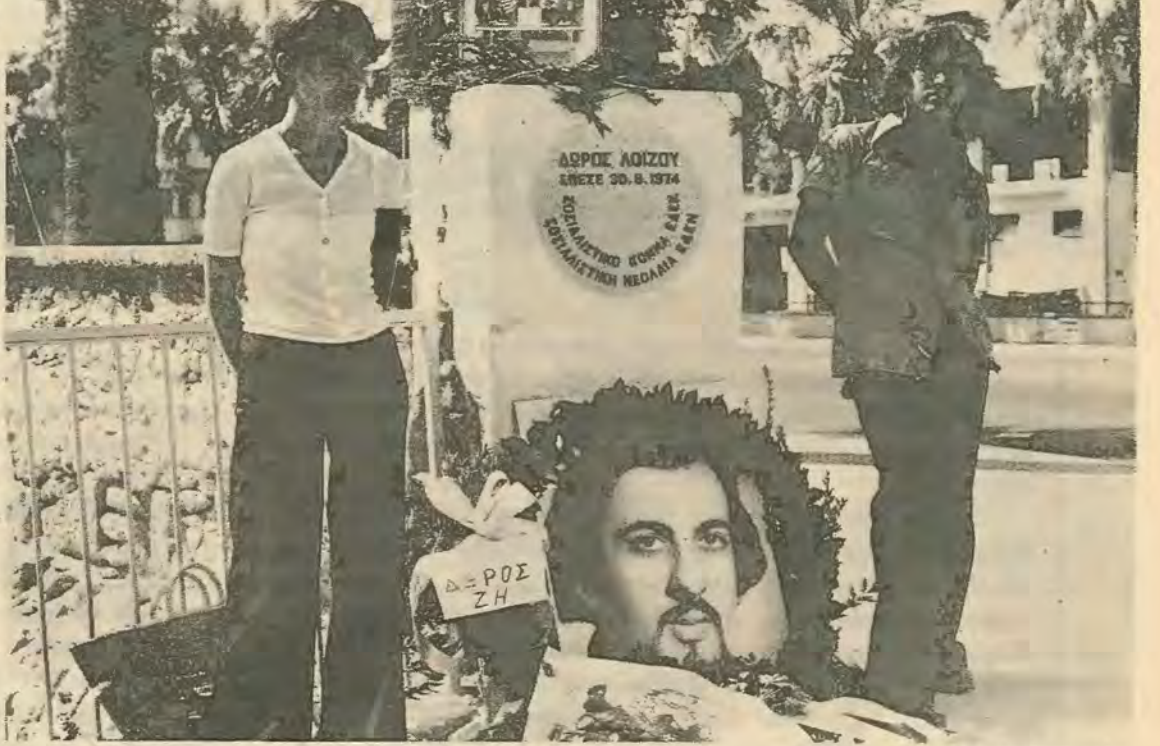
Το «τραγούδι του Λεύτερου», το τραγούδι του Δώρου, έγινε τραγούδι του λαού. Έγινε εκφραση των αντιιμπεριαλιστικών αισθημάτων και εκδήλωση της αγωνιστικής διάθεσης του λαού.

Ο «Λεύτερος» διεγείρει την νεολαία που διαδηλώνει με συνθήματα βγαλμένα μέσα από τους στίχους του ποιητή.

Ο λαός τραγουδά τον Δώρο. Ζωντανεύει τον Δώρο. Και η λαϊκή συνείδηση έστησε το δικαστήριο που δεν κατάφεραν να στήσουν οι νόμοι του κράτους. Και καταδίκασε τους δολοφόνους σε ισόβια λαϊκή περιφρόνια.

Ο λαός τραγουδά τον Δώρο. Γι' αυτό δεν έφυγε. Και κάποιος φοβήθηκαν. Σε κάποιους προκαλούσε άκόμα ε-φιάλτες. Και θέλησαν να τον δολοφονήσουν ξανά: Κλείνει αυτές τις μέρες ένας χρόνος από τότε που οι γλοιώδεις ντόποι υποταχτικοί της Άμερικανικής Πρεσβείας θέλησαν να απαγορεύσουν το «τραγούδι του Λεύτερου» και σταμάτησαν τη μετάδοσή του από το ΡΙΚ. Η δικαιολογία ήταν πως «υποκινεί σε πράξεις βίας». Όταν δηλαδή τραγουδιέται η διάθεση του λαού για αντίθεση στα ιμπεριαλιστικά σχέδια, αυτό λέγεται «βία» και δίδεται ποινικά...

Η απαγόρευση προκάλεσε αισθημάτων όργης μέσα στο λαό, και η αντίδραση της Σ.Ν. ΕΔΕΝ, και πολλών άλλων κλειρών έπως και προ-ποινικές επιστολές διαμαρτυρίας δεν επέτρεψαν την μονο-ποικίση της απαγόρευσης. Σε λίγες εβδομάδες άκουσαμε ξανά τον «Λεύτερο». Όμως

Από μεθαύριο Κυριακή μέχρι την Τρίτη 30 Αυγούστου θα υπάρχει κατάθεση στεφάνων στην πλατεία που δολοφονήθηκε ο Δώρος. Η πλατεία του Δώρου θα γεμίσει λουλουδία όπως αυθόρμητα γίνεται κάθε χρόνο, όπως έγινε λίγα λεπτά μετά τις 9 το πρωί της δολοφονίας του.

Έπιμέλεια: Α. ΛΑΜΠΡΟΥ

Στις 30 Αυγούστου 1974 γινόταν η απόπειρα δολοφονίας του Προέδρου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, Βάσου Λυσσαρίδη και έπεφτε νεκρός ο σύντροφος Δώρος Λοΐζου, μέλος του Πολιτικού Γραφείου του Κόμματος και Κεντρικός Οργανωτικός Γραμματέας της Σοσιαλιστικής Νεολαίας ΕΔΕΝ.

Η απόπειρα και δολοφονία έγιναν άκριβώς την περίοδο του μεταπραξικοπηματικού καθεστώτος όπου οι ιμπεριαλιστές και οι συνταγματικοί ντόπιοι πράκτορες τους χρειάζονταν το πνίξιμο κάθε αγωνιστικής διάθεσης μέσα στο λαό, για να προχωρήσουν εύκολα στην νομιμοποίηση των τετελεμένων. Και η ΕΔΕΚ με την ΕΔΕΝ ήταν οι δυνάμεις που στήσαν εκείνες τις μέρες άνωπόρητο άγώνα για να μην περάσουν τα σχέδια του Ιμπεριαλισμού για διχοτόμηση που προώθουσε η προδοτική πολιτική του μεταπραξικοπηματισμού με την διαδικασία της άναλλαγής αϊχ μαλάτων, τη δημιουργία ήττο-πάθειας και τη διατήρηση της φασιστικής κυριαρχίας της ΕΟΚΑ. Με την τρομοκρατία του λαού για να βρούμε προσηήματα και να δικαιολογή τη πολιτική του εραλισμού.

Η ΕΔΕΚ όμως δεν άφησε να φιωαθεί ο λαός. Πληροφορούσε τον λαό. Άνείρτετε το κλίμα που βλάει να δημιουργήσει το καθεστώς και αντιπαράθετε αγωνιστική διάθεση. Χαλούσε τα σχέδια. Με άποκρύφωμα στις 15 Αυγούστου, στη περιόδητη σύσκεψη της πολιτικής ήγεσίας του τόπου, όπου ύπηρε για την Κύπρο και το κίνημα καθοριστι-κή, για τις μετέπειτα εξελίξεις, ή τοποθέτηση της ΕΔΕΚ.

Γνωστά τα γεγονότα. Τό Κόμμα, μέσα του Προέδρου του όπως τον είχε εξουσιοδοτήσει προ-φωμένως παράνομη συνέδρια του Πολιτικού Γραφείου, αντίτά-χθηκε μέσα στη σύσκεψη στο κλίμα ύποχώρησης που καλλιε-

γούσε ο κ. Κληρίδης, και ματαίωσε την πλήρη ύποταγή και την πορεία για ύπογραφή των τετε-λεσμένων. Δέν σώπασε η ΕΔΕΚ παρά την παρουσία και δεκά-δων ΕΟΚΑδίων όπλοφόρων στη σύσκεψη. Έκφρασε τη λαϊκή θέ-ληση. Ένημέρωσε πιο ύστερα το λαό και βοηθούσε τη σημητοχή των τετελεσμένων. Δινόταν άλλη πορεία στα πράγματα και δυ-σκόλευε τó ξεπούλημα.

Γι' αυτό μετά 15 μέρες στες 30 Αυγούστου τα αυτόματα στράφηκαν ενάντια στην ΕΔΕΚ που άποτελούσε τó έμπόδιο. Δέν κατάφεραν να δολοφονήσουν τον Βάσο Λυσσαρίδη. Δέν πέτυχαν τα σχέδιά τους. Σκοτώθηκε ο-μως ο άγωνιστής και ποιητής Δώρος Λοΐζου.

Σήμερα 3 χρόνια μετά τη δολοφονία οι δολοφόνοι κυκλοφο-ρούν ακόμα ελεύθεροι και ή πο-ρεία προς την ξενύγηση του έγκ-λήματος μακραίνει. Έμεις θα πιέζουμε και θα άπαταΐουμε προς πλήρη διελεύκανση μέχρι που να άποκαλυφθεί κι ο τελευταίος συνεργός του εγκλήματος.

Ο Δώρος τραγουδιέται σήμερα από το λαό και έγινε σύμβολο άγώνα και αντίστασης.

Σήμερα, τρία χρόνια μετά μπροστά στες νέες πολιτικές εξελίξεις και δεδομένα ή πορεία δεν πρέπει να είναι άλλη από την συνέχιση του άγώνα που έπρέπει να καθοδηγεί ή Ίδια ή κληρονομιά του Δώρου. Μια κληρονομιά που σήμερα επιβάλλει και πάλιν να μην ύποταχτούμε στους στόχους της οικονομικής ολιγαρχίας που προετοιμάζεται να άναρχηρεί στην έξουσία.

«Έμεις θα τραγουδούμε το «Τραγούδι του Λεύτερου» ώσότου λευτερωθεί ή Κύπρος, ώσότου λευτερωθεί ή Παλαιστίνη, ώσότου λευτερωθούν οι μαύροι της Άφρικής, ώσότου λευτερωθούν οι λαοί της Λατινικής Άμερικης, ώσότου γτίσουμε τον κόσμο του Λεύτερου, του Δώρου».

Καταίνηση ποινικής της άγης ύποστασης του ανδρίπου.

Εδώ που οι μέεις τόσο ατόμισαν πως να εκφρασθαι άγιο με στίχους; Έτσι αρνήεις που κατένησα έτσι υμός κι αντικειμενικό εποκασίασης αγήστος, ορησμέιός προχίτης τι να κάνω τα συναισθήματα, τι να κάνω τις μέεις;

η εξέλιξη του εργατικού κινήματος και συγχρονα προβλήματα του σοσιαλισμού

Η ΤΡΙΤΗ ΔΙΕΘΝΗΣ

Η ιστορία της Τρίτης Διεθνούς είναι ένα τεράστιο θέμα που έχει άμεση σημασία σε μία εξήγηση και κατανόηση του σημερινού Σοσιαλιστικού Κινήματος.

Είδαμε πως ο Λένιν έκαμε μία προσπάθεια το 1914 στο Ζίμερβαλτ να αναζωογονήσει τη Δεύτερη Διεθνή με μόνο τα επαναστατικά σοσιαλιστικά σοσιαλιστικά κόμματα της αποκλειόντας τελείως τη σοσιαλδημοκρατική και ρεφορμιστική τάση. Δεν το κατάφερε τότε. Το πέτυχε τον Μάρτη του 1919 και μετά από τη Ρώσικη επανάσταση. Η ίδρυση της Τρίτης ή Κομμουνιστικής Διεθνούς, όπως λέγεται, θεωρήθηκε από τον Λένιν σαν ένα γεγονός εξίσου σημαντικό με την ίδια την Οκτωβριανή επανάσταση. Για τον Λένιν η Τρίτη Διεθνή ήταν το όργανο το οποίο θα προωθούσε και θα συντόνιζε την επανάσταση στην βιομηχανικά ανεπτυγμένη Ευρώπη ή οποία επανάσταση, κυρίως στην Γερμανία ήταν απαραίτητη για την επίδωση και επιτυχία της Ρωσικής.

Έχει μεγάλη σημασία, λοιπόν, να κοιτάξουμε τις θεωρητικές αρχές και τους στόχους της Τρίτης Διεθνούς, όπως εξεφράστησαν τότε από τον Λένιν και τον Τρότσκι. Κάνοντας αυτό θα μπορέσουμε και να συγκρίνουμε το ρόλο που έπαιξε στα είκοσι της χρόνια η Κομμουνιστική Διεθνή, επίσης μετά από το θάνατο του Λένιν, με το ρόλο που αρχικά είχε ιδρυθεί για να παίξει. Αυτό, διότι, μετά από το Τέταρτο Συνέδριο της το 1922, η Τρίτη Διεθνή έγινε καθαρά ένα όργανο του Ρωσικού Κομμουνιστικού Κόμματος — μία

αντανάκλαση του ίδιου αυτού κόμματος και της συγκεντρωτικής του δομής.

Το πρώτο συνέδριο έγινε στο Κρεμλίνο μέσα σε μία ατμόσφαιρα σχετικά μεγάλης αισιοδοξίας για το παγκόσμιο επαναστατικό κίνημα. Η Ευρώπη το 1919 βρισκόταν σε μία κατάσταση αναδρασμού. Ο καπιταλισμός βρισκόταν σε μία βαθειά οικονομική και κοινωνική κρίση. Μαζικές απεργίες γίνονταν στην Γερμανία, Ιταλία, Αυστρία και Ουγγαρία. Οι Μπολσεβίκοι βλέπανε πολύ σύντομη την κατάληψη της εξουσίας από τις μάζες σε σχεδόν όλη την Ευρώπη. Το πρώτο συνέδριο όμως της Κομμουνιστικής Διεθνούς ήταν μία καθαρή ρώσικη πρωτοβουλία και το μόνο μαζικό κομμουνιστικό κόμμα που αντιπροσωπευόταν στο συνέδριο ήταν αυτό της Ρωσίας. Τα Κομμουνιστικά Κόμματα Γερμανίας (Σπάρτακους) Ουγγαρίας και Αυστρίας δεν ήταν ακόμα μαζικά. Τα άλλα κόμματα και οργανώσεις από την Ευρώπη ήταν πολύ μικρά. Κυριαρχούσε σε όλες τις αποφάσεις και συζητήσεις το Ρωσικό κόμμα. Η Ρόζα Λούξεμπουργκ που είχε φονευθεί λίγο πριν το Μάρτη του 1914 είχε εκφραστεί ενάντια στην ίδρυση της Τρίτης Διεθνούς — μέχρι τη νδημιουργία πολλών μαζικών κομμουνιστικών κομμάτων που θα λάμβαναν μέρος.

Οι αρχές της Διεθνούς καθορίστηκαν και συντάχθηκαν από τον Λένιν και τον Τρότσκι. Σκοπός της Διεθνούς ήταν η καταστροφή των αστικών κοινοβουλευτικών κρατών, ή κατάρτησης της ιδιωτικής περιουσίας και η εγκαθίδρυση της δικτατορίας του

προλεταριάτου σε όλη την Ευρώπη. Μόνο όταν οι μαζικές οργανώσεις και η εργατική τάξη είχαν απεριόριστη συμμετοχή στις εξουσίες του κράτους θα μπορούσε να αρχίσει ένας σταδιακός μαρξισμός του κράτους που θα οδηγούσε στην τελική εξαφάνισή του και στην πραγματική ισότητα και ελευθερία.

Ο Τρότσκι που έγραψε το «Μανιφέστο της Κομμουνιστικής Διεθνούς στους Εργάτες του Κόσμου» κατηγορήθηκε τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα της Γερμανίας, Γαλλίας και Αγγλίας που είχαν μείνει στην Δεύτερη Διεθνή. Τα αποκάλεσε σοσιαλ-σιωλινιστικά και όργανα του αστικού κράτους που πρόδωσαν το προλεταριάτο. Έκανε μία σφοδρή επίθεση κατά της Δεύτερης Διεθνούς.

Στο δεύτερο συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς υπήρχαν πιά πολλοί αντιπρόσωποι και ένα σημαντικό ποσοστό του Ευρωπαϊκού Εργατικού κινήματος αντιπροσωπευόταν. Εκτός από τα κομμουνιστικά κόμματα και οργανώσεις ο Λένιν είχε κα-

ταφέρει να τραβήξει και αντιπροσώπους, με συμβουλευτικά δικαιώματα στο συνέδριο, από μαζικά σοσιαλιστικά κόμματα όπως το Ιταλικό, το Ανεξάρτητο Γερμανικό Σοσιαλιστικό Κόμμα και το Γαλλικό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Επίσης άλλες προοδευτικές οργανώσεις από την Αγγλία, Σκανδινα-

λη τα διάφορα κομμουνιστικά κόμματα. Το μοντέλο πάνω στο οποίο θα βασιζόταν η παγκόσμια αυτή κομμουνιστική οργάνωση ήταν το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ρωσίας, και θα λειτουργούσε βάση των αρχών του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού.

Η Εκτελεστική Γραμματεία της Διεθνούς είχε τεράστιες εξουσίες όπως είχε και το κόμμα της χώρας στην οποία θα βρισκόταν η Γραμματεία. (Ο Λεβί που έγινε ο αρχηγός του Γερμανικού Κομμουνιστικού Κόμματος μετά το θάνατο του Λίβνεχτ και της Λούξεμπουργκ ζήτησε να μεταφερθεί η βάση της Γραμματείας στη Γερμανία).

Ο Λένιν και ο Ζινόβιεφ σύνταξαν τους κανονισμούς για την αποδοχή νέων μελών στη Διεθνή. Απαραίτητο προϋπόθεση για κάθε κόμμα που ήθελε να γίνει μέλος ήταν μία οργανωτική δομή παρόμοια με το Ρωσικό Κομμουνιστικό Κόμμα. Επίσης υπήρχαν όροι για την καθαρή σοσιαλδημοκρατικών στοιχείων από αυτά τα κόμματα. Δηλαδή τα κόμματα μέλη θα έπρεπε να ήταν οργανωμένα με ένα τρόπο, νόμιμα και παράνομα, παρόμοιο με την οργάνωση που είχαν οι Μπολσεβίκοι και που είχε φτιάξει ο ίδιος ο Λένιν.

... ..

Εν τω μεταξύ το μη κομμουνιστικό σοσιαλιστικό κίνημα ήταν διασπασμένο σε δύο ομάδες κομμάτων στην Ευρώπη. Υπήρχαν τα καθαρά ρεφορμιστικά κόμματα της Δεύτερης Διεθνούς και μία άλλη ομάδα κομμάτων που είχαν φύγει από αυτή αλλά δεν ανήκαν στην Κομμουνιστική. Σ' αυτή την ομάδα υπήρχαν το Αγγλικό Ανεξάρτητο Εργατικό Κόμμα, το Ανεξάρτητο Γερμανικό Σοσιαλιστικό Κόμμα και το Ελβετικό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Αυτή η τρίτη ομάδα κομμάτων μαζί με Γάλλους σοσιαλιστές (το Λονκί Ρώσους (Μενσεβίκους — Μαρτόβ) και άλλους που δεν ανήκαν στη Δεύτερη μήτε στην Τρίτη Διεθνή προσπάθησαν να ξαναενώσουν το σοσιαλιστικό κίνημα. Οι διαφορές όμως μεταξύ των κομμάτων της Δεύτερης και Τρίτης Διεθνούς στο συνέδριο του Βερολίνου το 1922 όπου βρέθηκαν αντιπρόσωποι για πρώτοι φορά από το 1914 από όλα τα σοσιαλιστικά κόμματα ήταν τεράστιες. Το αποτέλεσμα ήταν πως το 1923—24 η «Διάσπαση Διεθνούς», όπως αποκαλούσαν τα κομμουνιστικά κόμματα την οργάνωση των κομμάτων που δεν ανήκαν στην Δεύτερη, ενώθηκε με τα κόμματα της Δεύτερης και έγινε η Εργατική και Σοσιαλιστική Διεθνή. Διάδοχος αυτής της Διεθνούς είναι η σημερινή Σοσιαλιστική Διεθνή.

Συνεχίζεται

ΚΑΘΕ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ

ΟΙ ΕΠΙΓΟΝΟΙ

ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ συχνά στην ιστορία, όταν πεθαίνει μία μεγάλη πολιτική προσωπικότητα, να θγαίνουν στην επιφάνεια διάφοροι επίγονοι — συνεργάτες κατά καιρούς του εκλιπόντος — για να διεκδικήσουν την εξουσία.

Έτσι και η Κύπρος δεν αποτέλεσε εξαίρεση. Οι διάφοροι επίγονοι άρχισαν να προβάλλονται — δειλά-δειλά στην αρχή, έντονότερα, σίγουρα, με την πάροδο του χρόνου — για να σώσουν όλοι τον τόπο. Τα βασικά χαρακτηριστικά των προσπαθειών τους είναι: (α) οι παρασκηνιακές διαβουλεύσεις, (β) οι αλληλοκατηγορίες, προς το παρόν, στο επίπεδο των ψιθύρων, (γ) η προσπάθεια να εμφανιστεί ο ένας πιά μακαρισκός από τον άλλο.

Βέβαια όλοι προέρχονται από το τιμημένο στρατόπεδο της δεξιάς, πού, για τόσα χρόνια, κατάφερε να χειριστεί το Κυπριακό με τόσο άριστοτεχνικό τρόπο, ώστε, σήμερα, να μη διατρέχουμε κανένα σοβαρό κίνδυνο.

Όλοι είναι πατριώτες, άξιοι, συνετοί, ρεαλιστές και σέβονται το λαό: Πρό πάντων το τελευταίο. Χρόνια τώρα έχουν εξασκηθεί στην απόδοση σεβασμού προς το λαό, γι' αυτό δεν θέλουν να του χαλούν την ήσυχια και έτσι δεν του λένε τίποτα. ΈΕ άλλου, άξιοι

αυτοί, θα καταφέρουν όπως και στο παρελθόν να λύσουν όλα τα προβλήματα ΕΕ ίσου καλά, χωρίς να άνησυχούν το κοσμάκη.

Υπάρχει, όμως κι ένας άλλος παράγοντας στο δλο. θέμα: Η Μητέρα Πατρίδα. Τελευταία η ελληνική κυβέρνηση δήλωσε πως δεν πρόκειται καθόλου ν' αναμχθεί στο ζήτημα της διαδοχής. Εύτυχως πού έγινε η δήλωση. Γιατί η σπλήη τούτη ήταν με την έντύπωση πως θα υπήρχε ανάμιξη. Έτσι, τώρα δεν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος.

Ακάθεκτοι λοιπόν χωρίς κανένα εμπόδιο. Άκόμα και στις αρχιεπισκοπικές εκλογές. Βέβαια ο Χρυσανθος λέει ότι τον άπειλούν κάποιοι (χωρίς να λέει ποιοί). Νομίζω πως οι υποψήφιοι πρέπει να κατεβάσουν στους πιστούς το πρόγραμμά τους. Να πούν για παράδειγμα τι σκοπό έχουν όσον άφορα τις εκκλησιαστικές περιοχές.

Τα πράγματα είναι, σίγουρα, ακόμα αρκετά άδέβαιο και ρευστά, φλού πού λένε. Μπούουμε όμως σε μιά εποχή αρκετά ένδιαφέρουσα. Και ένα πράγμα είναι βέβαιο προς τον παρόν: Η σπλήη τούτη δεν θα θρίσκει δυσκολίες στην επιλογή θεμάτων.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΕΣ

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ο κινηματογράφος, σαν ένα θέαμα που επιδιώκει την αισθητική συγκίνηση, είναι μιὰ τέχνη. Είναι μάλιστα η σπουδαιότερη τέχνη της εποχής μας, γιατί με τὰ έκφραστικά μέσα που διαθέτει, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἄμεση ἐνέργεια καὶ ἐπιρροὴ στὸν θεατὴ, ἔχει τὶς δυνατότητες νὰ ἀγκαλιάσει πλατείες μάζες τῆς κοινωνίας.

Μπορούμε να κάνουμε ένα πολύ χοντρικό διαχωρισμό στην κινηματογραφική παραγωγή αναλόγως του χρόνου χρήσης των εκφραστικῶν του μέσων και τὸν σκοπὸν που επιδιώκεται. Στην μια πλευρὰ μπορούμε να κατατάξουμε ὅλες ἐκεῖνες τὶς ταινίες που το περιεχόμενό τους ἐπι το πλείστον ἀναφέρεται σὲ ἀναπαραστάσεις ατομικῶν περιπτώσεων χωρὶς ἀντανάκληση κοινωνικῶν καταστάσεων και που ἡ μορφή τους περιορίζεται σε ὀρισμένα καλούπια σύμφωνα με φτηνὲς καθιερωμένες συνταγές. Οἱ ταινίες αὐτές, που ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφία τῆς κινηματογραφικῆς παραγωγῆς, προέρχονται και ἐξυπηρετοῦν το σάπιο σύστημα, τὴν παραδοσιακὴ ἠθικὴ, τὴν ἐκκλησία, τὲς ἀντιδραστικὲς κυβερνήσεις. Στόχος τους εἶναι πλήρη μαθητικοποίηση κι ἀποθλάκωση τοῦ θεατῆ.

Απὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ εἶναι πολὺ λίγες οἱ ταινίες συγκριτικὰ με τὸ πλῆθος τῶν ἀντιδραστικῶν ταινιῶν — που πηγάζουν μέσα ἀπο τὴν κοινωνία και περιγράφουν κοινωνικὲς καταστάσεις. Αὐτὲς ἐκφράζουν το περιεχόμενό τους με νέες, μὴ παραδοσιακὲς μορφές. Οἱ ταινίες αὐτὲς μαζί με μερικὲς ἄλλες που το περιεχόμενό τους εἶναι ἀντιδραστικὸ, ἀλλὰ που εἶναι σημαντικὲς για τὴν ἱστορία τοῦ κινηματογράφου ἐξ αἰτίας ἄλλων δεφτερεθόντων στοιχείων (π.χ. τὸν χρόνον που ἐγίναν, για τοὺς πειραματισμοὺς στὰ ἐκφραστικὰ μέσα, τὸν ἦχο, τὰ χρώματα κ.ο.κ.) ἀποτελοῦν μιὰ ομάδα που θεωρεῖται ὅτι ἐκφράζει ὅτι καλύτερο ἔχει δημιουργηθεῖ στὸν κινηματογράφο, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶναι δημιουργήματα τῆς σύγχρονης κοινωνίας μας τὴν ὁποία ἐκφράζουν.

Πολλοὶ φίλοι τοῦ κινηματογράφου, πολιτιστικοὶ σύλλογοι, ὁργανώσεις, κτλ, ἔχουν συμβάλει ὅσῳ τὴν διάδοση και τὴν ἐξέλιξη τοῦ κινηματογράφου σ' ὅλο τὸν κόσμῳ, μ' ἀποτέλεσμα σήμερα να ὑπάρχει ἓνα πλατὺ κοινὸ με κινηματογραφικὴ παιδεία. Μερικὰ ἀστικά κράτη μάλιστα ἀναγκάστηκαν να πάρουν μέτρα για τὴν ἀναπτυξη τοῦ κινηματογράφου, με ἐπιχορηγήσεις σε λέσχες και κινηματογραφιστὲς, τὴν καθιέρωση τοῦ κινηματογράφου σαν μαθήματος στα γυμνάσια κ.ο.κ. Αὐτὰ δείχνουν πῶς ἡ δύναμη τοῦ κινηματογράφου σαν κοινωνικοῦ ἐκφραστικοῦ μέσου εἶναι τεράστια, πράγμα που δὲν μπόρεσε να ἀγνοήσει οὔτε ἡ ἀντίδραση, χωρὶς αὐτὸ, να σημαίνει ὅτι ἔχουν λυθεῖ ὅλα τὰ προβλήματα.

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Φαίνεται ὅτι στὴν Κύπρο ποτὲ δὲν εἶχε ἀναπτυχθεῖ ἡ κινηματογραφικὴ παιδεία. Ἀκόμα και στὴν περὶοδο μετὰ τὴν ἀνεξαρτησία, ὡς τὶς μέρες μας, δὲν ἐγίναν σοβαρὲς προσπάθειες για τὴν διάδοση τοῦ καλοῦ κινηματογράφου. Σαν ἀποτέλεσμα εἶναι να παραμένει ὁ κινηματογράφος τῶν εἰσαγωγῶν και τῶν αἰθουσαρχῶν που προσφέρουν στο κοινὸ ὅτι, μὴ μπορεῖ να τοὺς θγάλει κέρδη. Ἐτσι παρατηρεῖται στους λιγοστοὺς κινηματογράφους ἓνα κῶμα βίας, σὲξ και καταστροφῶν ἀνάλογα με τὸ γούστο τῆς ἐποχῆς που καθορίζει ἡ ἀντίδραση.

Βέβαια σε σπάνιες περιπτώσεις μπορεῖ να προβληθεῖ καμιά καλὴ ταινία. Αὐτὸ δὲμως γίνεται, ἐπιτελῶς συμπτωματικὰ. Ἄν ἡ ταινία τύχει να ἔχει ἀποσπάσει ἐθνοϊκὰ σχόλια και κριτικὲς στο

ἐξωτερικὸ, ἢ ἂν παίζουν γνωστὲς δευτέρες, ἢ ἂν περιέχει γυμνὸ, ἂν δηλαδὴ μαζί με τὴν καλλιτεχνικὴ κῶτητα τῆς περιέχει και ἐμπορικὰ στοιχεῖα μπορεῖ να προβληθεῖ.

Ἐνας ἀρνητικὸς παράγοντας, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐχτάση δὲν ἔχει μελετηθεῖ εἶναι ἡ λογοκρισία. Ἡ σχετικὴ νομοθεσία εἶναι ἀπρηχαιωμένη και περιοριστικὴ. Χαρακτηριστικὴ ἄτης εἶναι ἡ πλήρης ἐλευθερία που παρέχει στα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς και ἡ εὐαισθησία τῆς στα θέματα τῆς ἐκκλησίας. Ἄν μέχρι σήμερα δὲν ἔχει ἀποκαλυφθεῖ ὁ ρόλος τῆς λογοκρισίας εἶναι γιατί δὲν ὑπάρχει ὁργανωμένη προσπάθεια για προώθηση τοῦ κινηματογράφου, και οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι, οἱ αἰθουσαρχὲς και οἱ εἰσαγωγεῖς δὲν εἶναι ὁργανωμένοι ὥστε να προβάλλουν τὰ αἰτήματα τους.

Λίγε εἶναι και οἱ προσπάθειες μέσα ἀπο τὸν Τύπο. Ἐνῶ σε ἄλλες χῶρες ὁ Τύπος ἀσχολεῖται ταχτικὰ με τὰ θέματα μετὰ τὰ θέματα τοῦ κινηματογράφου, τὲς κριτικὲς νέων ταινιῶν, εἰδησιογραφία για τὸν κινηματογράφο, προβολὴ λέσχῶν κτλ., στὴν Κύπρο οἱ εφημερίδες περιορίζονται στὴ δημοσίευση ἐτοιμῶν διαφημιστικῶν περιλήψεων και φωτογραφιῶν που στέλλουν οἱ ἐπιχειρηματίες — εἰσαγωγεῖς. Οἱ λόγοι εἶναι φανεροί. Ἄν δὲν μποῦν αὐτὲς οἱ περιλήψεις δὲν θα δοθεῖ ἡ διαφήμιση. Ἡ ἀντιμετώπιση αὐτῆ τοῦ θέματος δείχνει ἐχτὸς ἀπο τὸ ἐπίπεδο τοῦ τύπου, και τὴν γενικότερη κατάντια τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ τόπου, που ποτὲ δὲν ἀντίδρασε. Οἱ περιορισμένους ἀναδημοσιεύσεις εἰδησιωγγια τὸν κινηματογράφο ἀπο ἀθηναϊκὲς και ἄλλες ξένες εφημερίδες, για ταινίες που παίζον-

ται στὴν Ἀθήνα, τὸ Παρίσι ἢ τὴν Νέα Υόρκη, πολὺ λίγα προσφέρουν στὸν ἀναγνώστη. Ἡ κριτικὴ και ἡ πληροφόρηση ἂν δὲν συνδιάζουν με τὴν ἴδια τὸν προβολὴ μιᾶς ταινίας, σε ἓνα τόπο εἶναι κολοβωμένη προσφορά, που καμιά φορὰ ἔχει και ἀρνητικὸ χαρακτήρα. Το ἴδιο και σωστὲς ἀναφορὲς στὸν κινηματογράφο μέσα ἀπο τὸν τύπο που εἶναι ἀραιὲς και κατὰ δισοπήματα, δὲν μποροῦν να προσφέρουν πολλὰ.

Ἡ πιο ἀξιόλογη προσφορά ἐγίνε ἀπο τὸ ΡΙΚ. Κατὰ διαστήματα προβλήθηκαν καλὲς ταινίες ἀπο τὸν παγκόσμιο κινηματογράφο. Τὰ διάφορα φεστιβάλ σκηνοθετῶν και ἠθοποιῶν καθὼς και σκόρπιες ταινίες ἔδωσαν τὴν ἐφαίρεια στὸν Κύπριο θεατὴ να δει μερικὲς καλὲς ταινίες, πρά-

βονται τὰ διάφορα μορφωτικὰ κέντρα τῶν ξένων πρεσβειῶν, που ὁργανῶνουν δικὲς τους προβολὲς με ταινίες που διαλέγουν οἱ ἴδιοι. Φυσικὰ δὲ λείπει ἡ πολιτικὴ σκοπιμότητα ἀπο τὶς προβολὲς αὐτὲς, γὰρ πίσω ἀπο τὴν πολιτιστικὴ χροιά κρύβεται ἡ προπαγάνδα και ἡ προβολὴ τῶν χωρῶν αὐτῶν, ὄχι μόνον μέσα ἀπο τὶς ταινίες ἀλλὰ και ἀπο τὶς εἰσαγωγικὲς ομιλίες, το περιβάλλον, τὴν προβολὴν κ.ο.κ.

ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΦΘΗ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Ἡ κατάσταση που επικρατεῖ στὴν Κύπρο, ὅσον ἀφορὰ τὸν κινηματογράφο δὲν εἶναι τυχαία. Ὑπάρχουν οἱ ἀντικειμενικὲς και οἱ υποκειμενικὲς δυσκολίες. Πρῶ-

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οἱ δυσκολίες δὲν μποροῦν να ξεπεραστοῦν ἀπο τὴν μιὰ μέρα στὴν ἄλλη. Ἄν δὲν λυθεῖ το θέμα θέμα τῆς ἐξασφάλισης τῶν ταινιῶν ἀπο τὸ ἐξωτερικὸ που εἶναι δεμένο με τοὺς νόμους τοῦ κράτους για εἰσαγωγὲς και ἐξαγωγὲς ταινιῶν, ἂν δὲν δημιουργηθεῖ νομοθεσία που να κατοχυρῶνει τὶς λέσχες, ἂν δὲν ἐπιδειχθεῖ κρατικὸ ἐνδιαφέρον προς τὸν κινηματογράφο ὥστε να δημιουργηθοῦν και να ἐνισχυθοῦν αἰθουσὲς προβολῆς καλῶν ταινιῶν, ἂν δὲν ὁργανωθοῦν ἀποτὴ μιὰ οἱ ἀσχολούμενοι με τὴν κινηματογραφικὴ παραγωγή (κινηματογραφιστὲς, ὁπερατέρ κτλ.) και οἱ εἰσαγωγεῖς ἀπο τὴν ἄλλη, εἶναι πολὺ δύσκολο να γίνε κά-

Οὔτε σαν τὸν «Θίασο» τοῦ Ἀγγελόπουλου δὲν μποροῦμε να δοῦμε. Οἱ εἰσαγωγεῖς ἔκριναν ὅτι παρόλες τὶς κριτικὲς και τὰ βραβεῖα, ἡ ταινία δὲν εἶναι ἐμπορικὴ στὴν Κύπρο.

γμα που δὲν θα μποροῦσε να γίνε αλιῶς. Φυσικὰ δὲν ἦταν πάντα ἀντιπροσωπευτικὲς αὐτὲς οἱ ταινίες και θα μποροῦσε να γίνε πια προγραμματιστικὴ δουλειά. Ὅμως μέσα σ' αὐτὴ τὴν κινηματογραφικὴ ἔρησσία δὲν μποροῦμε παρά να ἀξιολογήσουμε σα θετικὴ τὴν προσφορά τοῦ ΡΙΚ.

Σημαντικὲς εἶναι και οἱ προσπάθειες που ἐγίναν τηλεφαια ἀπο τὶς διάφορες κινηματογραφικὲς λέσχες που δημιουργήθηκαν. Οἱ δυνατότητες τους εἶναι περιορισμένους γιατί ἡ ἐξέδρευση ταινιῶν περιορίζεται στο ἐμπορικὸ κῶκλωμα και οἱς διάφορες πρεσβείες κα τὰ μορφωτικὰ κέντρα. Δὲν ἔχει ἀκόμα ἐξεθρευθεῖ φτηνὸς πρῶτος ἐξασφάλισης ταινιῶν ἀπο τὸ ἐξωτερικὸ, πράγμα που κατὰ βικάζει τὶς λέσχες σε μαρσιμῶ. Το γεγονός ὅμως ὅτι ὑφίστανται μέσα σ' αὐτὲς τὶς δυσκολίες δείχνει πῶς ἔχει δημιουργηθεῖ ἓνα κοινὸ με μεγαλύτερες ἀπαιτήσεις και ὅτι ὑπάρχουν ἐλπίδες να ἐδδοκιμηθεῖ μιὰ ευρύτερα προγραμματισμένη προσπάθεια.

Πρὸς τὰ παρὸν, το καὶ που ἀφίνει ἡ ἀνπαρξία τοῦ καλοῦ κινηματογράφου, το ἀκμεταλλέ-

τα σαν μικρὸς τόπος, ἡ Κύπρος, με μικρὸ πληθυσμὸ δὲν ἀναποκρίνεται στους νόμους τῆς ζήτησης και τῆς προσφοράς για τὶς κινηματογραφικὲς ταινίες. Κι αὐτὸ γιατί ἡ παραγωγή και ἐπομένως και ἡ διάθεση ταινιῶν εἶναι πολυδάπανη. Ἐπομένως ἓνα λιγοστὸ κοινὸ που θα παρακολουθεῖ μιὰ καλὴ ταινία σε μιὰ χῶρα με 500.000 κατοίκους δὲν μπορεῖ να καλύψει τὰ ἐξῶδα ἐνοικίασης, μεταφοράς, τελωνείου, αἰθουσας, καθὼς και τὰ κέρδη τοῦ εἰσαγωγέα και τοῦ αἰθουσαρχῆ.

Οἱ υποκειμενικὲς δυσκολίες ἀναγονται στο γεγονός τῆς πολιτιστικῆς σχεδὸν ἀνπαρξίας στὴν Κύπρο. Αὐτὸ εἶναι σχετικὸ με τὴν σύγχρονη ἱστορία τῆς Κύπρου, τὴν πορεία τοῦ ἀγῶνα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ και τὴν ἐξέλιξη τῆς διανόησης. Ἡ δεξιά με τοὺς στενοὺς τῆς ἐθνικιστικὸς προανατολισμοῦς και ἡ ἀριστερὰ με τοὺς διαδοχικοὺς συμβιβασμοῦς τῆς δὲν μπόρεσαν να διαγνώσουν τὴν ἀνάγκη τῆς ἀνάπτυξης τῆς πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ τόπου με ἀποτέλεσμα να δημιουργηθεῖ αὐτὴ ἡ ἀποτελμάτωση.

ποια πρόδος. Ἡδὲ, ἐνῶ ἡ κρίση μεγαλῶνει με τὸ ἀδειασμα τῶν ἐμπορικῶν αἰθουσῶν. Οἱ λέσχες, ὅσῳ με τὴν φτωχὴ προσφορά τους δείχνουν ὅτι ὑπάρχει ἐνδιαφέρον ἀπο το κοινὸ. Οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι δὲν ἔχουν παρά να κάμουν το πρῶτο ὁργανωμένο δῆμα.

Ἡ σύντομη αὐτὴ μελέτη ἀναφέρεται μόνον στὴν ἐλληνοκυπριακὴ κοινότητα. Δυστυχῶς λόγω τῶν δυσκολιῶν γλώσσας, και τοῦ τηλεφαιῶ διαχωρισμοῦ, δὲν μποροῦμε να παρακολουθήσουμε τὶς πολιτιστικὲς βραβετηριότητες τῶν συμπατριῶν μας Τουρκοκυπριῶν. Ὑποπεθεδῶμασθε ὅμως ὅτι δὲν ἔχει ἀναπτυχθεῖ τὰ τηλεφαια χρόνια πολιτιστικὴ βραβετηριότητα (και κινηματογραφικὴ παιδεία) ἀνάμεσα τους, γιατί βρίσκονται κάτω ἀπο ἀντικειμενικὰ δύσκολες συνθήκες που τὶς ἐπιτείνει ἡ φασιστικὴ τρομοκρατία τῆς καλοῦμενης Τουρκοκυπριακῆς ηγεσίας.

Τοῦ
Π. Χρυσάνθου

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε. Ε. ΕΔΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

— Με το θάνατο του Προέδρου Μακαρίου ο οργανωση της Νεολαίας κινητοποιήθηκε άμεσα για να συζητήσει την κατάσταση όπως διαμορφωνόταν μετά το τραγικό γεγονός.

— Από την συζήτηση που έγινε εκδόθηκε ανακοίνωση που τονίζει:

1. Την ήγερτική φυσιογνωμία του Μακαρίου στην αντιποικιακή επανάσταση στο αδύναμο κίνημα.
2. Τον ρόλο του και η αντιιμπεριαλιστική του μορφή.
3. Παράλληλα γίνεται αναφορά στο κενό που δημιουργείται με την απουσία του και στις προσπάθειες της οικονομικής ολιγαρχίας να πληρώσει αυτό το κενό με τις δικές

της ταξικές δυνάμεις.
4. Για να γίνει δυνατή η συνέχιση του αγώνα πρέπει να εξευρεθεί ένα κοινό πρόγραμμα αντιιμπεριαλιστικής ενότητας που να εξυπηρετεί ουσιαστικά τον αγώνα κι' όχι τα συμφέροντα της οικονομικής ολιγαρχίας.

Μετά την ανακοίνωση της εκτελεστικής γραμματείας καθώς επίσης και την ανακοίνωση του πολιτικού γρα-

φείου της ΕΔΕΚ πολλά στελέχη της κεντρικής καθοδήγησης εξόρμησαν στις Περιφερειακές Έπιτροπές και Τοπικές οργανώσεις πόλης και υπαίθρου και συζήτησαν μαζί με τα μέλη μας τις τελευταίες πολιτικές εξελίξεις. Στις συνεδριάσεις των Π.Ε. και Τ.Ο. έγινε συγγομέτρηση της λαϊκής θέλησης.

Έκείνο που αποκρυσταλλώνεται σαν συμπέρασμα και που δεσμεύει την οργάνωσή μας είναι η προώθηση και υποστήριξη της λαϊκής θέλησης και έτυμγορίας. Ίσως νάναι η πρώτη φορά που αυτή η θέληση εκδηλώθηκε τόσο έντονα αλλά και τόσο σωστά και ώριμα. Ίσως να ναι η πρώτη φορά που οι λαϊκές μάζες εκδήλωσαν τόσο πολύ ενδιαφέρο και αποφασιστικότητα συμμετοχής στην διαμόρφωση της πολιτικής γραμμής.

— Και εμείς σαν οργάνωση σ' αυτή την αρχή όχι μόνο θα την σεβαστούμε αλλά θ' αγωνιστούμε με κάθε τρόπο για να την συνεχίσουμε.

— Παράλληλα επίσης ο κεντρικός άξονας των θέσεων μας για συνεργασία άφασε θαθεία ικανοποίηση τόσο στα μέλη μας μας όσο και στους φίλους της οργάνωσής μας.

Αυτές οι θέσεις είναι:

(α) Το Κυπριακό είναι πρόβλημα κατοχής άπελευθέρωσης.

(β) Η λύση πρέπει να προέλθει μόνο μέσα από τη φηφίσματα του Ο.Η.Ε.

(γ) Λύση χωρίς επιστροφή ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ.

(δ) Ο μακροχρόνιος αγώνας δεν πρέπει να μένει ένα κενό σύνθημα παραπλάνησης των μαζών αλλά να γίνει μια ουσιαστική πραγματικότητα.

(ε) Η άμυντική μας θωράκιση προβάλλει τώρα πιο έντονα παρά όσον ποτέ άλλοτε.

(στ) Η δημιουργία λαϊκής πολιτοφυλακής κάτω από δημοκρατικό έλεγχο.

(ζ) Η κάθαρση με το παράλληλο άνοιγμα του φακέλου της Κύπρου προβάλλει σαν μια άμεση αναγκαιότητα για την όρθη συνέχιση του αγώνα.

(η) Η οικονομική πολιτική να προσαρμοσθή στην βάση εξυπηρέτησης του αγώνα του συνόλου του λαού.

(θ) Το κοινό αντικατοχικό αντιιμπεριαλιστικό μέτωπο των Τ)Κ και Ε)Κ εργαζομένων είναι η πιο όρθη βάση για προώθηση του αγώνα μας.

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ

στη γραμμή της υποχώρησης και διαλλαχτικότητας που ακολουθεί ο πολιτικός της φορέας, ο Δημοκρατικός Συναγερμός. Αυτή η γραμμή άπορρέει από την οικονομική και πολιτική θέση της Κυπριακής άστικής τάξης μέσα στο παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό σύμπλεγμα.

Παρ' όλα αυτά, η άστική τάξη είναι σήμερα άποφασισμένη να διεκδικήσει άμεσα την εξουσία: Πρώτο γιατί αισθάνεται ισχυρή να προχωρήσει στη λύση της υποχώρησης, με τη βοήθεια του ιμπεριαλισμού μια που δεν υπάρχει πια στη μέση εκείνη η προσωπικότητα η το σχήμα που θα μπορούσε να διαθέτει το τεράστιο λαϊκό έρεισμα και να παίζει ένα ρόλο ρυθμιστικό όπως ήταν η περίπτωση του Προέδρου Μακαρίου. Δεύτερο, γιατί στο παρόν στάδιο, η άστική τάξη είναι αντικειμενικά ισχυρότερη απ' ό,τι ήταν στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Έχτος από την αυξημένη οικονομική ισχύ σήμερα διαθέτει ένα οργανωμένο κράτος και στρατό. Από την άλλη το εργατικό κίνημα θρίσκει για διάφορους λόγους σε χαμηλά επίπεδα συνειδητοποίησης.

Έχοντας όλα αυτά υπόψη το συμπέρασμα είναι πως σήμερα η άστική τάξη δεν έχει την ανάγκη μιας «υπερταξικής» προσωπικότητας. Το εργατικό κίνημα έχει λοιπόν σήμερα μπροστά του δυο βασικές προοπτικές.

Η πρώτη είναι η προοπτική της λαϊκομετωπικής συμμαχίας με κάποιο κομμάτι της δεξιάς, πάνω σ' ένα μίνιμουμ πρόγραμμα. Η συμμετοχή, όμως, της δεξιάς στη συμμαχία σημαίνει: πως η συνεργασία θα γίνει πάνω στο πρόγραμμα της δεξιάς, που δεν θα έχει κανένα ταξικό περιεχόμενο. Οι επιπτώσεις θα είναι για τουτο άρνητικές προς δυο κατευθύνσεις: Πρώτα, θα λείπει η δυνατότητα οποιασδήποτε προέγγισης των Τουρκοκυπρίων, μια που θα λείπει ο ταξικός προσανατολισμός του προγράμματος, ο μόνος προσανατολισμός που μπορεί ν' απο-

τελέσει τη βάση για ενότητα με τις Τουρκοκυπριακές μάζες. Δεύτερο, το εργατικό κίνημα να υποχρεωθεί σε νέες υποχωρήσεις σε σχέση με τα οικονομικά του αιτήματα. Σε περίπτωση, μάλιστα, οποιασδήποτε οικονομικής ύφεσης, κάτι που είναι πολύ πιθανό αν ληφθεί υπόψη η άδεια βάση και η εξάρτηση από το έξωτερικό της κυπριακής οικονομίας, οι υποχωρήσεις θα σπρώξουν τις μάζες προς την κατεύθυνση της άκρας δεξιάς, που από μόνη της θα έχει το προνόμιο της αντιπολίτευσης και της προσφοράς υπαλλαχτικής λύσης.

Η τελευταία παρατήρηση δεν άφορα μόνο την οικονομική και εργατική πολιτική ενός πιθανού μετώπου με τη δεξιά αλλά και τη γενικότερη πολιτική πάνω στο Κυπριακό. Οι αντικειμενικές δυσκολίες του Κυπριακού προβλήματος, αλλά κι' εκείνες οι δυσκολίες και τα προβλήματα που θα προκύπτουν από τη συμμετοχή μιας δεξιάς μερίδας στο μέτωπο, θα δίδουν την ευκαιρία στην άκρα δεξιά να δημαγωγεί αντιπολιτευτικά και άποτελεσματικά.

Η τύχη ενός μετώπου κάτω από την ήγεσία ενός δεξιού σχήματος θα είναι λοιπόν άδεδάιη και προσωρινή. Γιατί σε μια σύγκρουση με την άκρα δεξιά μια τέτοια ενότητα θα ήταν ιδεολογικά και πολιτικά άφοπλισμένη, άφου δεν θα διέθετε ένα πολιτικό πρόγραμμα άρκετά προχωρημένο για να κινητοποιήσει και να εμπλέξει τις μάζες μέσα στην πολιτική διαδικασία... Από την άλλη θα φορτωνόταν την ευθύνη των προβλημάτων που δεν θα μπορούσε να λύσει λόγω άκριβδς της φύσης του σχήματος και του προγράμματός του.

Η δεύτερη προοπτική είναι εκείνη της ενότητας των μαζών κάτω από την ήγεσία της εργατικής τάξης, με βάση ένα αντιιμπεριαλιστικό πρόγραμμα ενότητας. Το πρόγραμμα θα είναι άρκετά προχωρημένο για να είναι σε θέση να ανεβάσει το επίπεδο των μαζών, ν' άποτελεί άξονα δράσης και συσπείρωσης των αντιιμπεριαλιστικών και προοδευτικών δυνάμεων. Πρέπει να είναι τέτοιο που να

άποκλείει τη συμμετοχή της άστικής τάξης στο σχήμα της ενότητας που θα προτείνεται.

Το τελευταίο μπορεί να έπιτευχθεί με τα οικονομικά αιτήματα που μπορούν να προβληθούν. Τέτοια αιτήματα, όπως η εθνικοποίηση των τραπεζών, ο καθορισμός μάζιμουμ και μίνιμουμ μισθών, η εθνικοποίηση των βασικών μονοπωλίων της οικονομίας κ.ά., θρίσκονται ήδη μέσα στις προγραμματικές αρχές της ΕΔΕΝ και ΕΔΕΚ.

Η είδοποιός διαφορά της δεύτερης προοπτικής από την πολιτική του μετώπου, με τη δεξιά έγκαιται στο ότι, ενώ στην πρώτη περίπτωση η ενότητα πραγματοποιείται κάτω από την ήγεσία της δεξιάς μ' ένα μίνιμουμ πρόγραμμα που η δεξιά έγκρινει, στην δεύτερη περίπτωση κυρίαρχο στοιχείο είναι η πρωτοβουλία του εργατικού κινήματος σε συνεργασία με άλλα στρώματα, πάνω σ' ένα τέτοιο πρόγραμμα που θα ένοποιεί τις άριστερές και άλλες προοδευτικές δυνάμεις, θα άποτείνεται στους Τουρκοκυπρίους εργαζομένους και θα τάσσεται ενάντια στην πολιτική των διπλωματικών παρασκηνίων για λύση του Κυπριακού.

Το πιο σημαντικό στοιχείο της δεύτερης προοπτικής είναι ο ρόλος που δίνει στις ίδιες τις μάζες: Η άμυντική θωράκιση περνά κάτω από τον έλεγχο του λαού μέσα στα πλαίσια μιας λαϊκής πολιτοφυλακής με έλεγμένους και άνακλητους αξιωματικούς από τη βάση, τα βασικά μονοπώλια μπαίνουν κάτω από την κοινή διοίκηση των εργαζομένων και του κράτους, η ξενόδομη οικονομική ολιγαρχία πολεμάται τόσο στο πολιτικό αλλά και στο καθημερινό οικονομικό επίπεδο.

Πάνω απ' όλα ένα τέτοιο πρόγραμμα θα σφυρηλατήσει την άλληλεγγύη με τους Τουρκοκυπρίους και θα έξοπλίσει πολιτικά και ιδεολογικά τις μάζες για μια δραστήρια συμμετοχή στον αγώνα.

Μάριος Τεμδριώτης Γ.Γ. της Σ.Ν. ΕΔΕΝ.

αγοραζετε τη σοσιαλιστική εκφραση

σοσιαλιστική εκφραση

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
 Έσωτερικό 24 φύλλα 2000 μίλς
 Έξωτερικό 24 φύλλα 2500 μίλς
 Τιμή φύλλου 50 μίλς.
 Οι έπιταγές στο λογαριασμό 4572 Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου Λευκωσία.

Η Σοσιαλιστική Έκφραση θα διατείνεται στα Γραφεία της Σοσιαλιστικής Νεολαίας ΕΔΕΝ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 23 Λευκωσία ή για συνδρομές Τ.Κ. 1064 Λευκωσία.